

Nieuwe en oude dingen van het Koninkrijk van God

NIEUWE EN OUDE DINGEN VAN HET KONINKRIJK VAN GOD

Geloofsbezinning met het oog op het Koninkrijk

door M.D. Geuze, hervormd emeritus-predikant

in de Protestantse kerk in Nederland

(Lukas vertelt:) Hij (Jezus) heeft zichzelf, nadat Hij geleden had, ook levend aan hen (Zijn leerlingen) vertoond, met veel onmiskenbare bewijzen, veertig dagen lang, waarbij Hij door hen gezien werd en over de dingen sprak die het Koninkrijk van God betreffen. (Handelingen 1:3)

Hij (Jezus) zei tegen hen (Zijn leerlingen): Daarom, iedere Schriftgeleerde, in het Koninkrijk der hemelen onderwezen, is gelijk aan een heer van het huis die uit zijn voorraad nieuwe en oude dingen tevoorschijn haalt. (Mattheüs 13:52)

Voor mijn kinderen en kleinkinderen

Al uw kinderen zullen door de HEERE onderwezen worden en de vrede van uw kinderen zal groot zijn (Jesaja 54:13)

Ik heb geen grotere blijdschap dan hierover dat ik hoor dat mijn kinderen in de waarheid wandelen (3 Johannes:4)

WOORD VOORAF

‘Wat geloof ik na een leven lang bezig zijn met de Bijbel en met het christelijke geloof?’ vroeg ik me af. Dit bracht me tot een poging om het christelijke geloof te verwoorden, met het oog op het Koninkrijk van God: het centrale thema van de Bijbel dat in de vorige eeuw opnieuw ontdekt is en dat in het onderwijs van Christus’ Gemeente wereldwijd hoe langer hoe meer aandacht krijgt. Met het onderwijs in gedachten koos ik voor de vorm van vraag en antwoord. De vraag komt in het antwoord terug om het uit het hoofd leren gemakkelijk te maken. Onder de antwoorden staan tekstverwijzingen om te laten zien dat ze een Bijbels fundament hebben. Het risico hiervan is dat naar Bijbelwoorden wordt verwezen die in een bepaald verband staan wat hier niet nader kan worden aangegeven. Dat kan moeilijk anders wanneer je op de vragen antwoorden uit de Bijbel wilt geven. De tekstverwijzingen nodigen uit om te onderzoeken wat de Bijbelwoorden in hun verband betekenen. Meer tekstverwijzingen kunnen er bij geschreven worden.

De titel van het boekje is ontleend aan Jezus’ woorden in Mattheüs 13:52: ‘Daarom, iedere Schriftgeleerde, in het Koninkrijk der hemelen onderwezen, is gelijk aan een heer van het huis die uit zijn voorraad nieuwe en oude dingen tevoorschijn haalt’. Bedoelt Jezus met de ‘nieuwe dingen’ de dingen van het Koninkrijk van God, waarvan Johannes de Doper en Hijzelf de komst hebben aangekondigd, de titel van het boekje bedoelt de dingen die in de vorige eeuw in de Bijbel opnieuw ontdekt zijn: het voortgaande werk van de Heilige Geest in de vervulling met Hem en de toerusting met Zijn gaven, de blijvende plaats van Israël in de heilsgeschiedenis en het Koninkrijk van God als het centrale thema van de Bijbel. Bedoelt Jezus met de ‘oude dingen’ de

geschiedenissen, voorschriften, beloften en profetieën van het Oude Testament, de titel bedoelt de dingen die behoren tot het christelijke geloof dat aan de heiligen is overgeleverd (Judas:3), waar de belijdenisgeschriften van Christus' Gemeente door de eeuwen heen van getuigen.

Dit boekje wordt uitgegeven vanuit het besef dat de Christelijke Gemeente vandaag een Bijbels leerstellig fundament nodig heeft om een 'een zuil en fundament van de waarheid te zijn' (1 Tim.3:15), om niet 'meegesleurd te worden door elke wind van leer' (Ef.4:14).

Met vreugde heb ik aan deze verwoording van het christelijke geloof gewerkt. Ik hoop en bid dat allen die er kennis van nemen het Koninkrijk van God leren kennen, het binnengaan, als burgers ervan leven en het in volheid verwachten.

Dit boekje draag ik allereerst op aan onze kinderen en kleinkinderen. Met de apostel Johannes heb ik 'geen grotere blijdschap dan hierover dat ik hoor dat mijn kinderen in de waarheid wandelen' (3 Joh. 4). Verder draag ik het op aan Christus' hele Gemeente en aan iedere gemeente en christen in het bijzonder. Wees er door gezegend!

Met hartelijke groet en heilbede, M.D. Geuze

Nunspeet, september 2019

En dezen (de Joden in Berea) waren edeler van gezindheid dan die in Thessalonica, want zij ontvingen het Woord met grote bereidwilligheid en onderzochten dagelijks de Schriften om te zien of die dingen zo waren. (Handelingen 17:11)

INHOUD

- 1 Geloof in de HEERE, de God van Israël, de Koning van hemel en aarde - 9
- 2 Geloof in God de Vader, de God van Israël en Zijn werken van schepping, voorzienigheid en voltooiing - 12
- 3 Geloof in God de Vader: de God van Israël en Zijn werk van verkiezing - 16
- 4 Geloof in God de Zoon: Jezus, de Messias van Israël en Zijn werk van verlossing - 20
- 5 Geloof in God de Zoon: Jezus, de Messias van Israël en Zijn heilsdaden van Zijn menswording tot de uitstorting van Zijn Heilige Geest - 24
- 6 Geloof in God de Zoon: Jezus, de Messias van Israël en Zijn Gemeente - 27
- 7 Geloof in God de Zoon: Jezus, de Messias van Israël en Zijn genademiddelen van prediking, doop, avondmaal, handoplegging en ziekenzalving - 30
- 8 Geloof in God de Zoon: Jezus, de Messias van Israël en Zijn bedieningen en gaven van Zijn Geest - 38
- 9 Geloof in God de Heilige Geest: de beloofde Geest aan Israël en Zijn werk van heiliging - 41

10 Geloof in God de Heilige Geest: de beloofde Geest aan Israël en Zijn werk van doen delen in Gods heil - 44

11 Hoop op de HEERE, de God van Israël, op Jezus' terugkomst en op de komst van Gods Koninkrijk - 48

12 Heb de HEERE, de God van Israël, lief. Bid tot Hem: het eerste gedeelte van het 'Onze Vader' gebed - 53

13 Heb de HEERE, de God van Israël, lief. Bid tot Hem: het tweede gedeelte van het 'Onze Vader' gebed - 61

14 Heb de HEERE, de God van Israël, lief. Doe Zijn geboden - 68

15 Heb de HEERE, de God van Israël, lief. Doe Zijn geboden: het eerste tot het vierde gebod - 71

16 Heb de HEERE, de God van Israël, lief. Doe Zijn geboden: het vijfde tot het tiende gebod - 79

Gebed - 87

Lied: Leer ons uit geloof te leven - 89

Literatuur - 90

1 GELOOF IN DE HEERE, DE GOD VAN ISRAËL, DE KONING VAN HEMEL EN AARDE

Vraag 1: Wie is God?

Antw.1: God is de HEERE, de God van Israël, de Schepper van hemel en aarde en daarom de Koning van hemel en aarde.

(Ex.3:14; Gen.1:1; 1 Kon.18:39; Ps.47:3)

Vraag 2: Welke namen heeft de HEERE, de God van Israël?

Antw. 2 : De HEERE, de God van Israël, heeft veel namen in de Bijbel. De meest gebruikte namen zijn : HEERE (Hebreeuws Jahwèh), God (Hebreeuws: Elohim) en Vader.

(Ex.3:14; Gen.1:1; Gen.2:4; Jes.63:16; 64:8; Mt.6:9)

Vraag 3: Wat is de HEERE, de God van Israël?

Antw. 3: De HEERE, de God van Israël, is een onzichtbare Geest, Die in geest en waarheid wil aangebeden worden.

(Joh.4:24; 1:18)

Vraag 4: Hoe is de HEERE, de God van Israël?

Antw.4: De HEERE, de God van Israël, is liefde, heilig, almachtig, wijs, barmhartig, geduldig, trouw, rechtvaardig, enz.

(1 Joh.4:8,16; Joh.3:16; Lev.19:2; 20:26; Jes.6:3; Gen.17:1; 1 Tim.1:17; Ex.34:6,7; Ps.145:17)

Vraag 5: Wat zijn afgoden?

Antw. 5: Afgoden zijn alle dingen, die in plaats van de HEERE, de God van Israël, vereerd en aangebeden worden. Afgodendienst is dienst aan de satan, Gods tegenstander.

(Deut.32:17; 1 Kor.10:20)Vraag 6: Hoe maakt de HEERE, de God van Israël, zich in Zijn Woord bekend?

Antw.6: De HEERE, de God van Israël, maakt zich in Zijn Woord bekend als Vader, Zoon en Heilige Geest; Drie Personen in de ene HEERE, de God van Israël.

(Mt.28:19; 2 Kor.13:13)

Vraag 7: Wie is God de Vader?

Antw.7: God de Vader is de Vader van Zijn Zoon Jezus Christus, de Messias van Israël. (Ef.1:3; Jes.9:5)

Vraag 8: Wie is God de Zoon?

Antw.8: God de Zoon is Jezus van Nazareth, de Messias van Israël.

(Lk.1:31; Mt.1:21; 2:23; 26:63,64)

Vraag 9: Wie is God de Heilige Geest?

Antw. 9: God de Heilige Geest is de Geest van God de Vader en van God de Zoon.

(Mt.10:19,20; Gal.4:6)

Vraag 10: Wat zijn de werken van God, Vader, Zoon en Heilige Geest?

Antw. 10: De werken van God, Vader, Zoon en Heilige Geest zijn: schepping, voorzienigheid, voltooiing, verkiezing, verlossing en heiliging.

(Ps.33:6; Gen.1:1-3; Joh.1:3; Ps.104:27,28,30; Openb.21:5,6; 1 Petr.1:2)

Vraag 11: Wat betekent 'geloven' in de Bijbel?

Antw. 11: 'Geloven' in de Bijbel betekent: 'amen' zeggen op God en Zijn Woord, zich toevertrouwen aan Hem, Die onzichtbaar is (Hebr.11:1; 2 Kor.5:7). ('amen' komt van het Hebreeuwse 'heëmin': zeker weten, geloven, vertrouwen)

Vraag 12: Wat betekent 'geloven in de HEERE, de God van Israël, de Koning van hemel en aarde'?

Antw.12: Geloven in de HEERE, de God van Israël, Koning van hemel en aarde, betekent: Hem kennen als de HEERE, de God van Israël, de Koning van hemel en aarde, Hem liefhebben en Hem gehoorzamen.

(Ps.95:3,6)

Gebed

HEERE, God van Israël, dank U dat U zich aan Uw volk Israël en in Uw Woord, de Bijbel, aan ons hebt bekendgemaakt.

Geef dat we U hoe langer hoe meer leren kennen door Uw Geest en Woord, om Jezus' wil, amen.

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Ken je nog meer Bijbelwoorden over de HEERE, de God van Israël, de Koning van hemel en aarde?
2. Hoe spreekt het Oude Testament over God, Vader, Zoon en Heilige Geest?
3. Wat betekent God, Vader, Zoon en Heilige Geest, voor je?

<p><i>De HEERE is immers onze Rechter, de HEERE is onze Wetgever, de HEERE is onze Koning; Hij zal ons verlossen. (Jesaja 33:22)</i></p>
--

2 GELOOF IN GOD DE VADER, DE GOD VAN ISRAËL EN ZIJN WERKEN VAN SCHEPPING, VOORZIENIGHEID EN VOLTOOIING

Vraag 13: Waar wijst de naam Vader op?

Antw. 13: De naam Vader wijst op oorsprong, gezag, liefde en zorg.

(Ef.3:14,15; 4:6; 1 Kor.11:3; 1 Joh.3:1; Mt.5:45)

Vraag 14: Van wie is God nog meer Vader dan van Jezus, Zijn Zoon?

Antw. 14: God is ook Vader van Zijn schepping, van Zijn volk Israël met zijn koning en van de gelovigen.

(Gen.1:1; Lk.3:38; Ef.3:14,15; Jes.63:16; 64:8; Ps.89:27,28; Joh.1:12,13)

Vraag 15: Wat zijn de werken, die in het bijzonder aan God de Vader, de God van Israël, worden toegeschreven?

Antw. 15: Aan God de Vader, de God van Israël, worden in het bijzonder toegeschreven de werken: schepping, voorzienigheid, verkiezing en voltooiing.

(Gen.1:1-2:3; 8:22; Ef.1:4; Openb.21:5,6)

Vraag 16: Wat is het werk van Gods schepping?

Antw.16: Het werk van Gods schepping is dat Hij hemel en aarde te voorschijn heeft geroepen.

(Gen.1:1-2:3)

Vraag 17: Wat betekent 'scheppen' in de Bijbel?

Antw. 17: 'Scheppen' betekent onder meer: het spreken van God waardoor Hij dingen maakt.

(Gen.1:3; vgl. Ps.33:9).

Vraag 18: Zijn God de Zoon en God de Heilige Geest ook bij de schepping door God de Vader betrokken?

Antw.18: God de Zoon en God de Heilige Geest zijn ook betrokken bij de schepping door God de Vader .

(Kol.1:16; Joh.1:3; Gen.1:2)

Vraag 19: Wat heeft God de Vader geschapen?

Antw.19: God de Vader heeft geschapen: hemel en aarde, de mens als man en vrouw, de volken, Zijn volk Israël en Christus' Gemeente.

(Gen.1:27; 2:22,23; 10:32; Hand.17:26,27; Jes.44:1,2; Ef.2:10)

Vraag 20: Waar heeft God de Vader recht op als Schepper?

Antw.20: God de Vader als Schepper heeft recht op: liefde, gehoorzaamheid, dankzegging en lofprijzing.

(Mt.22:37-40; Gen.1:28; 2:15; 1 Tim.4:4,5; Ps.69:35; 148)

Vraag 21: Wat is het werk van Gods voorzienigheid ?

Antw.21: Het werk van Gods voorzienigheid is de regering en onderhouding van Zijn schepping.

(Gen.8:21,22; Hand.17:26,27)

Vraag 22: Wat betekent 'voorzienigheid' in de Bijbel?

Antw.22: 'Voorzienigheid' in de Bijbel betekent: God de Vader voorziet in alles, Hij zorgt voor alles.

(Gen.22:8,14)

Vraag 23: Zijn God de Zoon en God de Heilige Geest ook betrokken bij het werk van de voorzienigheid door God de Vader?

Antw.23: God de Zoon en God de Heilige Geest zijn ook betrokken bij het werk van de voorzienigheid door God de Vader. (Hebr.1:3; Ps.104:30).

Vraag 24: Waar heeft God de Vader recht op als Koning en Onderhouder van Zijn schepping?

Antw. 24: God de Vader heeft als Koning en Onderhouder van Zijn Schepping recht op: liefde, bewondering, lofprijzing en aanbedding.

(Mt.22:37-40; Ps.104:24; vgl. 92:6; Jes.12:1; Rom.11:36)

Vraag 25: Wat is het werk van Gods voltooiing?

Antw. 25: Het werk van Gods voltooiing is dat Hij hemel en aarde compleet maakt.

(Openb. 21:5,6)

Vraag 26: Zijn God de Zoon en God de Heilige Geest ook betrokken bij het werk van voltooiing door God de Vader?

Antw.26: God de Zoon en God de Heilige Geest zijn ook betrokken bij de voltooiing door God de Vader.

(Ef.1:10; Openb.22:17)

Vraag 27: Waar heeft God de Vader recht op als Voltooier van hemel en aarde?

Antw.27: God de Vader als Voltooier van hemel en aarde heeft recht op: liefde, vertrouwen en verwachten.

(Mt.22:37-40; Fil.1:6; 2 Petr.3:13).

Gebed

Hemelse Vader, dank U voor deze heerlijke werken.

Geef dat we Uw werken hoe langer hoe meer leren kennen, U er voor danken, loven aan bidden, uit genade, amen.

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Ken je meer Bijbelwoorden over de werken van de Vader?
2. Welke gedachten krijg je over deze werken?
3. Wat betekenen deze werken voor je?

De HEERE is groot en zeer te prijzen, Zijn grootheid is niet te doorgronden. Generatie op generatie zal Uw werken roemen, zij zullen uw machtige daden verkondigen. (Psalm 145:3,4)

3 GELOOF IN GOD DE VADER, DE GOD VAN ISRAËL EN ZIJN WERK VAN VERKIEZING

Vraag 28: Wat is het werk van Gods verkiezing?

Antw.28: Het werk van Gods verkiezing is dat God de Vader:

- Zijn volk Israël heeft uitverkoren uit alle volken tot Zijn bijzonder volk;
- Zijn Zoon Jezus heeft uitverkoren als Verlosser; en
- Christus' Gemeente en de gelovigen persoonlijk, in Christus, heeft uitverkoren uit alle mensen, tot eeuwig leven.

(Deut.7:6-8; Ex.19:5,6; Mt.3:17; 17:5; Ef.1:4; 1 Petr.1:2; Rom.9:7, 10-13; Joh.17:3).

Vraag 29: Zijn God de Zoon en God de Heilige Geest ook betrokken bij het werk van de verkiezing door God de Vader?

Antw. 29: God de Zoon en God de Heilige Geest zijn ook betrokken bij het werk van de verkiezing door God de Vader. (Ef.1:4; 1 Petr.1:2).

Vraag 30: Waarom heeft God de Vader, Israël, het Joodse volk, uitverkoren?

Antw.30: God de Vader heeft Israël, het Joodse volk, uitverkoren, omdat Hij het liefheeft en omdat de hele mensheid ná de zondvloed vervallen was tot afgoderij.

De verkiezing van Israël is een nieuw begin in de heilsgeschiedenis.

(Deut.7:6-8; Jer.31:3; Mal.1:2; Jozua 24:2,14)

Vraag 31: Met welk doel heeft God de Vader Israël, het Joodse volk, uitverkoren?

Antw.31: God de Vader heeft Israël, het Joodse volk, uitverkoren om Zijn verbondsvolk te zijn, om Jezus, de Verlosser, voort te brengen en om een zegen voor alle volken te zijn.

(Gen.17:2,7,8; Deut.7:6-8; Ex.19:5,6; Jes.9:5; 11:1-5,10; Gen.12:3; Jes.49:6)

Vraag 32: Wat is de kern van Gods verbond met Israël?

Antw. 32: De kern van het verbond van God met Israël is: 'Ik zal u tot een God zijn en u zult Mij tot een volk zijn'. Naast deze kern bevat het verbond van God met Israël nog meer zegeningen: bevolkingsgroei, bezit van het land Kanaän, enz. (Gen.17:7,8; Ezech.37:23).

Vraag 33: Geldt de kern van Gods verbond met Israël: 'Ik - uw God en u – Mijn volk' alleen voor Israël?

Antw. 33: De kern van Gods verbond met Israël: 'Ik – uw God en u – Mijn volk' geldt ook voor de heidenvolken, wanneer ze in Jezus, de Messias van Israël, geloven. (Rom4:11; Gal.3:29).

Vraag 34: Waarom heeft God de Vader Jezus, Zijn Zoon, als Verlosser uitverkoren?

Antw. 34: God de Vader heeft Jezus, Zijn Zoon, als Verlosser uitverkoren, omdat Hij Hem liefheeft en omdat niemand anders de verloren mensheid kan verlossen.

(Mt.3:17; 17:5; Ef.1:4; Ps.14:2,3; Openb.5:1-7).

Vraag 35: Met welk doel heeft God de Vader Jezus, Zijn Zoon, als Verlosser uitverkoren?

Antw. 35: God de Vader heeft Jezus, Zijn Zoon, uitverkoren als Verlosser om Profeet, Priester en Koning te zijn, om verloren mensen te redden.

(Deut.18:15,18; Ps. 110:4; Hebr.7; Jes.9:5; 11:1-5,10).

Vraag 36: Waarom heeft God de Vader Christus' Gemeente en de gelovigen persoonlijk uitverkoren?

Antw.36: God de Vader heeft Christus' Gemeente en de gelovigen persoonlijk uitverkoren, omdat Hij haar/hen liefheeft.

(1 Joh.3:1; 4:19).

Vraag 37: Met welk doel heeft God de Vader Christus' Gemeente en de gelovigen persoonlijk uitverkoren?

Antw. 37: God de Vader heeft Christus ' Gemeente en de gelovigen persoonlijk uitverkoren om heilig voor Hem te leven en om eeuwig in Zijn heerlijkheid te delen.

(Ef.1:4; Rom.8:29,30).

Vraag 38: Waar heeft God de Vader recht op als de verkiezende God?

Antw. 38: God de Vader als de verkiezende God heeft recht op: liefde, heiliging en aanbidding.

(Mt.22:37-40; Ef.1:4; Rom.11:33-36).

Vraag 39: Waarom wordt Gods werk van verkiezing in de werken van God de Vader hier het laatst genoemd?

Antw. 39: Het werk van Gods verkiezing wordt in de werken van God de Vader hier het laatst genoemd, omdat God over Zijn verkiezing niet spreekt aan het begin van Israëls geschiedenis en van Christus' Gemeente, maar later; niet vooraf, maar achteraf. Zijn roeping gaat voorop en de bekendmaking van Zijn verkiezing volgt later. Wat bij God het eerste is, wordt door het geloof het laatste gekend.

(Gen.12:1-3; Deut.7:6-8; Gen.18:19; Mt.4:18-22; Joh.15:16).

Vraag 40: Spreekt de Bijbel over verwerping door God?

Antw.40: De Bijbel spreekt over verwerping door God wegens ongelof en ongehoorzaamheid. (1 Kor.10:5,6; Hebr.3:19).

Vraag 41: Wat betekent geloven in God de Vader, de God van Israël, en Zijn werken?

Antw. 41: Geloven in God de Vader, de God van Israël, en Zijn werken betekent: Hem en Zijn werken kennen en op Hem vertrouwen als Werkmeester; er uit en er naar leven.

Gebed

Dank U, almachtige en genadige Vader, voor Uw werk van verkiezing.

Geef dat we Uw werk hoe langer hoe meer leren kennen en bewonderen, U er voor danken,loven en aanbidden, door Uw Heilige Geest, uit genade, amen.

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Ken je meer Bijbelwoorden over Gods verkiezing?
2. Welke vragen roept deze bij je op?
3. Wat betekent de verkiezende God voor je?

O, diepte van rijkdom, zowel van wijsheid als van kennis van God, hoe ondoorgroendelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen! Want wie heeft de gedachten van de Heere gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest? Of wie heeft Hem eerst iets gegeven en het zal hem vergolden worden? Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Aan Hem de heerlijkheid, tot in eeuwigheid. Amen. (Romeinen 11:33-36)

4 GELOOF IN GOD DE ZOON: JEZUS, DE MESSIAS VAN ISRAËL EN ZIJN WERK VAN VERLOSSING

Vraag 42: Waar wijst de naam Zoon op?

Antw.42: De naam Zoon wijst op Zijn oorsprong uit de Vader.
(Spreuk.8:22,23; Ps.2:7; Micha 5:1; Joh.8:58)

Vraag 43: Welke namen heeft God de Zoon?

Antw. 43: God de Zoon heeft veel namen in de Bijbel. De meest gebruikte zijn Jezus ('Redder'), Messias of Christus ('Gezalfde') en Heere (Kurios: 'Heer, Eigenaar').
(Mt.1:21; Mt.16:16; Lk.4:17-19; Hand.2:36; Rom.14:8)

Vraag 44: Wat is het werk dat in het bijzonder aan God de Zoon, de Messias van Israël, wordt toegeschreven?

Antw. 44: Aan God de Zoon, de Messias van Israël, wordt in het bijzonder het werk van de verlossing toegeschreven.
(Ef.1:7)

Vraag 45: Wat betekent 'verlossen' in de Bijbel?

Antw. 45: 'Verlossen' in de Bijbel betekent: redden, bevrijden, vrijkopen, behouden.
(Mt.1:21; Lk.4:18,19; Joh.8:36; Rom.3:23,24; Ef.1:7; Mt.9:22)

Vraag 46: Wie verlost God de Zoon, de Messias van Israël?

Antw. 46: God de Zoon, de Messias van Israël, verlost hemel en aarde, Zijn volk Israël, de volken en de mens. Hij verlost van de zonde en van de gevolgen van de zonde.
(Rom.8:21,23; 11:26; Lk.2:30-32; 19:1-10)

Vraag 47: Zijn God de Vader en God de Heilige Geest ook bij het werk van de verlossing door God de Zoon betrokken?

Antw. 47: God de Vader en God de Heilige Geest zijn ook bij het werk van de verlossing door de Zoon betrokken.
(Joh.3:16; Openb.21:5,6; Lk.1:35)

Vraag 48: Wat is het werk van God de Vader en van God de Heilige Geest in het werk van de verlossing door God de Zoon?

Antw. 48: Het werk van God de Vader en van God de Heilige Geest in het werk van de verlossing door God de Zoon is het volgende: God de Vader heeft de verlossing **uitgedacht** en **beschikt**, God de Zoon heeft de verlossing **verworven** op het kruis en **aan het licht gebracht** in Zijn opstanding en God de Heilige Geest **bedient** de verlossing door de verkondiging van het Evangelie en door Zijn werk in de harten en levens van mensen.

(Rom.8:29,30; 4:25; 2 Tim.1:10; Joh.16:14,15; Rom.10:12; 1 Thess.2:13; Joh.16:8-11)

Vraag 49: Hoe wordt het werk van de verlossing door God de Zoon, de Messias van Israël, in het Nieuwe Testament nader omschreven?

Antw.49: Het werk van de verlossing door God de Zoon, de Messias van Israël, wordt in het Nieuwe Testament nader omschreven als het bekendmaken van de Naam van Zijn Vader en van het Koninkrijk van God, door woorden en daden, én het werk van de verzoening en het werven van onderdanen voor dit Koninkrijk.

(Joh.1:18; Mk.1:14,15; Mt.12:28; Mk.10:45; Joh.3:3,5)

Vraag 50: Wat omvat het Koninkrijk van God?

Antw.50: Het koninkrijk van God omvat hemel en aarde, in het bijzonder Zijn volk Israël, de volken, Christus' Gemeente en de mens als Zijn schepsel. De laatsten zijn geroepen om God als Koning te leren kennen, Hem te dienen en Hem te gehoorzamen. Het Evangelie van het Koninkrijk van God bevat Zijn verlossing én Zijn bestemming van hemel en aarde. (Ps.69:35; 117; Mt.6:33)

Vraag 51: Wat is nodig om God als Koning te leren kennen?

Antw.51: Om God als Koning te leren kennen zijn nodig: bevrijding uit de macht van satan, Gods tegenstander, en vergeving van zonden. (Kol.1:13,14; 1 Joh.3:8; Ef.1:7)

Vraag 52: Wat zijn de zegeningen van het Koninkrijk van God?

Antw.52: De zegeningen van het Koninkrijk van God zijn: vergeving van zonden, genezing van ziekte, bevrijding van gebondenheid, opwekking uit de dood, vervulling met en inwoning van de Heilige Geest, de vrucht en de gaven van de Heilige Geest, enz., nu als begin en bij Jezus' terugkomst in heerlijkheid als volheid.

(Mk.2:5,10,11; 1:23,24; 5:41,42; Hand.2:5; Joh.14:16,17; Gal.5:22; Rom.12:6-8; 1 Kor.12:8-10)

Gebed

Heere Jezus, Messias van Israël, dank U voor Uw verlossing. Verlos hemel en aarde, Uw volk Israël en de volken, Christus' Gemeente en mij persoonlijk, uit genade, amen.

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Wat zegt de Bijbel nog meer over Jezus' verlossingswerk?

2. Welke relatie is er tussen verlossing en Koninkrijk?
3. Heeft Jezus je verlost? Hoe? Waarom?

In Hem (Jezus Christus) hebben wij de verlossing, door Zijn bloed, namelijk de vergeving van de overtredingen, overeenkomstig de rijkdom van Zijn genade, die Hij ons overvloedig geschonken heeft, in alle wijsheid en bedachtzaamheid. (Efeziërs 1:7,8)

5 GELOOF IN GOD DE ZOON: JEZUS, DE MESSIAS VAN ISRAËL EN ZIJN HEILSDADEN VAN ZIJN MENSWORDING TOT DE UITSTORTING VAN ZIJN HEILIGE GEEST

Vraag 53: Wat heeft God de Zoon, de Messias van Israël, gedaan om de Naam van Zijn Vader en het Koninkrijk van God bekend te maken?

Antw. 53: God de Zoon, de Messias van Israël, is mens geworden. Hij heeft op aarde geleefd en gewerkt. Hij heeft geleden, is gekruisigd, gestorven, begraven, neergedaald in de hel en opgestaan uit de doden. Hij is naar de hemel gevaren, zit aan de rechterhand van Zijn Vader en heeft Zijn Geest uitgestort.

(Joh.1:14; Hand.10:37,38; 1 Petr.3:18; 1 Kor.15:3,4; Hand.1:9; 2:32,33; Mt.28:20; Rom.8:34; Hebr.7:25)

Vraag 54: Waarom is Jezus, de Zoon van God, de Messias van Israël, mens geworden, heeft Hij op aarde geleefd en gewerkt?

Antw. 54: Jezus, de Zoon van God, de Messias van Israël, is mens geworden, heeft op aarde geleefd en gewerkt om de Naam van Zijn Vader en het Koninkrijk van God aan mensen bekend te maken en om de verzoening met God tot stand te brengen.

(Joh.18:37; 2 Kor.5:18; Hebr.2:17)

Vraag 55: Hoe heeft Jezus, de Messias van Israël, op aarde Zijn Vader en de mensen gediend?

Antw. 55: Jezus, de Messias van Israël, heeft op aarde Zijn Vader en de mensen gediend als Profeet, Priester, Koning, Herder, enz. (Lk.4:24; 7:16; Hebr.10:21,22; 4:14,15; Lk.23:42,43; Joh.18:33-38; 19:19-22; 10:11,14)

Vraag 56: Waarom heeft Jezus, de Messias van Israël, geleden?

Antw.56: Jezus, de Messias van Israël, heeft geleden voor de zonden om mensen daarvan te bevrijden.

(1 Petr.3:18)

Vraag 57: Waarom is Jezus, de Messias van Israël, op het kruis gestorven?

Antw.57: Jezus, de Messias van Israël, is op het kruis gestorven om ons van de vloek op de zonde te bevrijden en om de komst van het Koninkrijk van God te funderen in Zijn offer.

(Gal.3:13,14; Lk.23:38)

Vraag 58: Waarom is Jezus, de Messias van Israël, begraven?

Antw.58: Jezus, de Messias van Israël, is begraven om ons van de schande van de zonde te bevrijden.

(Gen.3:19; Hebr.2:17)

Vraag 59: Waarom is Jezus, de Messias van Israël, neergedaald in de hel?

Antw. 59: Jezus, de Messias van Israël, is neergedaald in de hel om aan de boze geesten in de gevangenis Zijn overwinning bekend te maken.

(1 Petr.3:18-20)

Vraag 60: Waarom is Jezus, de Messias van Israël, opgestaan uit de doden?

Antw. 60: Jezus, de Messias van Israël, is opgestaan uit de doden om de dood te overwinnen en ons deelgenoot te maken van Zijn verheerlijkte leven.

(1 Kor.15:54-57; 1 Petr.1:3; Hebr.5:9)

Vraag 61: Waarom is Jezus, de Messias van Israël, opgevaren naar de hemel?

Antw. 61: Jezus, de Messias van Israël, is opgevaren naar de hemel als Priester-Koning om ons te zegenen en voor ons te bidden, om ons te regeren en te beschermen en om een plaats voor ons gereed te maken in de heerlijkheid van het Koninkrijk van God. (Ef.4:8,11; Rom.8:34; Hebr.7:25; 1 Kor.15:25; Hand.27:23,24; Joh.14:2)

Vraag 62: Waarom heeft Jezus, de verhoogde Messias van Israël, Zijn Geest uitgestort?

Antw. 62: Jezus, de verhoogde Messias van Israël, heeft Zijn Geest uitgestort om Zijn Gemeente te bouwen, in haar te wonen en haar toe te rusten met Zijn kracht en gaven voor de komst van Gods Koninkrijk op aarde in Israël en de volken.

(Mt.16:18; Joh.14:16,17; Hand.1:8; Rom.12:6-8; 1 Kor.12:8-10)

Gebed

Dank U, Heere Jezus, Messias van Israël, voor Uw heilsdaden van menswording tot uitstorting van Uw Heilige Geest.

Geef dat we die hoe langer hoe meer leren kennen, er uit leven, die doorgeven en voorleven, door Uw Geest, amen.

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Wat zegt de Bijbel nog meer over deze heilsdaden van Jezus?
2. Biedt het kerkelijke jaar hulp bij het gedenken van Zijn heilsdaden? Zo ja, hoe?
3. Wat betekenen deze heilsdaden, elk op zich, voor je?

6 GELOOF IN GOD DE ZOON: JEZUS, DE MESSIAS VAN ISRAËL EN ZIJN GEMEENTE

Vraag 63: Wat betekent het woord 'gemeente' in de Bijbel?

Antw. 63: 'Gemeente' betekent in de Bijbel onder meer: vergadering van gelovigen; door God bijeengeroepen.
(Hand.2:44,47)

Vraag 64: In welke relatie staat de Christelijke Gemeente tot God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest?

Antw. 64: De Christelijke Gemeente is het volk van God de Vader, het lichaam van God de Zoon en de tempel van de Heilige Geest.
(1 Petr.2:9; 1 Kor.12:27; 1 Kor.3:16; Ef.2:21,22)

Vraag 65: In welke relatie staat de Christelijke Gemeente tot Israël, het Joodse volk?

Antw. 65: De Christelijke Gemeente is voortgekomen uit Israël, geworteld in Israël en geënt op Israël. Ze bestaat uit gelovigen uit Israël en de heidenvolken. Israël blijft Gods uitverkoren volk en de oudste broeder van de Christelijke Gemeente.
(Rom.11:17,18)

Vraag 66: Wat is de relatie tussen de Christelijke Gemeente en het Koninkrijk van God?

Antw. 66: De Christelijke Gemeente is de gemeenschap rondom Jezus, de Messias van Israël. Verder is zij gestalte en 'eersteling', voorpost en voorschot, van het Koninkrijk van God, en bruggenhoofd en uitvalsbasis voor de komst van het Koninkrijk van God op aarde, door haar getuigenis en dienstbetoon.
(Hand.17:7; Rom.14:17; Jak.1:18; Lk.22:29,30; Hand.1:8)

Vraag 67: Waarom is Jezus, de verhoogde Messias van Israël, blijvend bij Zijn Gemeente?

Antw.67: Jezus, de verhoogde Messias van Israël, is blijvend bij Zijn Gemeente om haar te helpen en te beschermen.

(Mt.28:19,20; Hand.18:9,10; Openb.1:20)

Vraag 68: Waarom zegent Jezus, de verhoogde Messias van Israël, Zijn Gemeente?

Antw. 68: Jezus, de verhoogde Messias van Israël, zegent Zijn Gemeente om haar roeping te vervullen om op aarde Zijn verheerlijkte leven te leven en Zijn werk van Evangelieverkondiging voort te zetten.

(Lk.24:50,51; Kol.3:1-4; Mt.28:19)

Vraag 69: Wat is het grote gebod van Jezus, de Messias van Israël, aan Zijn leerlingen en via hen aan Zijn Gemeente?

Antw. 69: Het grote gebod van Jezus, de Messias van Israël, aan Zijn leerlingen en via hen aan Zijn Gemeente is: God en de naaste liefhebben.

(Mt.22:35-40)

Vraag 70: Wat is de grote opdracht van Jezus, de Messias van Israël, aan Zijn leerlingen en via hen aan Zijn Gemeente?

Antw. 70: De grote opdracht, die Jezus, de Messias van Israël, aan Zijn leerlingen en via hen aan Zijn Gemeente heeft gegeven is: uitgaan naar alle volken, die tot Zijn leerlingen maken door hen te dopen en in praktijk te leren brengen wat Hij hun geboden heeft. (Mt.28:18,19)

Vraag 71: Heeft Jezus, de Messias van Israël, nog meer opdrachten aan Zijn leerlingen en via hen aan Zijn Gemeente gegeven?

Antw. 71: Jezus, de Messias van Israël, heeft aan Zijn leerlingen en via hen aan Zijn Gemeente de volgende opdrachten gegeven. De opdracht:

- om voor gemeenteleden herder te zijn;
- om voor gemeenteleden, die gebrek lijden, te zorgen;
- om mensen in nood, buiten de gemeente, te helpen;
- om zieken te genezen;
- om gebondenen te bevrijden; en
- om doden op te wekken.

(Joh.21:15-17; Hand.20:28; 2:44,45; 4:32,34-36; 6:1-6; Lk.10:25-37; Gal.6:10; Mt.10:1,8; Mk.16:17,18; Hand.3:6,7; 9:40,41; enz.)

Gebed

Heere Jezus, Messias van Israël, dank U voor Uw Gemeente, die U verkregen hebt door Uw eigen bloed, die Uw lichaam en Uw bruid is.

Geef dat we levende leden van Uw Gemeente zijn/worden, haar liefhebben en haar dienen, door de kracht van Uw Geest, amen.

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Wat zegt de Bijbel nog meer over Christus' Gemeente?
2. Wanneer is Christus' Gemeente ontstaan en gevormd? Hoe? Was er voor die tijd geen gemeente van de HEERE, de God van Israël?
3. Wat betekent Christus' Gemeente voor je? Waarom?

7 GELOOF IN GOD DE ZOON: JESUS, DE MESSIAS VAN ISRAËL EN ZIJN GENADEMIDDELEN VAN PREDIKING, DOOP, AVONDMAAL, HANDOPLEGGING EN ZIEKENZALVING

Vraag 72: Welke genademiddelen heeft Jezus, de Messias van Israël, aan Zijn Gemeente gegeven?

Antw.72: De genademiddelen, die Jezus, de Messias van Israël, aan Zijn Gemeente heeft gegeven zijn: de prediking van het Woord van God, de heilige doop, het heilig avondmaal, handoplegging, ziekenzalving. Hij schenkt Zijn genade door deze middelen.

(Lk.24:47; Rom.10:14-17; Mk.16:16; Lk.22:19; 1 Kor.11:23-26)

Vraag 73: Waarom noemen we de prediking van het Woord een genademiddel?

Antw.73: De prediking van het Woord wordt een genademiddel genoemd, omdat God door de prediking van Zijn Woord het geloof werkt én versterkt.

(Rom.10:17; 1 Petr.2:2)

Vraag 74: Wat betekent het woord 'prediken' in de Bijbel?

Antw.74: Het woord 'prediken' in de Bijbel betekent: spreken in naam van, in opdracht van en met gezag van een koning; spreken als een heraut, een ambassadeur.

(2 Kor.5:20)

Vraag 75: Hoe moet de prediking van het Woord van God ontvangen worden?

Antw. 75: De prediking van het Woord van God moet ontvangen worden in geloof en gehoorzaamheid.

(Jak.1:21; 1 Thess.2:13)

Vraag 76: Waarom noemen we de heilige doop en het heilig avondmaal genademiddelen?

Antw. 76: De heilige doop en het heilig avondmaal worden genademiddelen genoemd, omdat God ze gebruikt om het geloof te versterken.

(Mk.16:16; Lk.22:19,20)

Vraag 77: Wat betekent 'dopen' in de Bijbel?

Antw. 77: 'Dopen' in de Bijbel betekent: indopen, dompelen; met name in water om vuil af te wassen.

Vraag 78: Waarom spreken we over 'heilige' doop?

Antw.78: De heilige doop is door Jezus ingesteld en aan Hem gewijd en verschilt van andere reinigingen met water.

Vraag 79: Waarom wordt er gedoopt door besprenkeling?

Antw.79: Er wordt gedoopt door besprenkeling om praktische redenen. Onderdompeling in water is niet altijd mogelijk en kan schadelijk zijn voor de gezondheid, vooral van kleine kinderen. De Bijbel spreekt over besprenkeling met water.

(Num.19:18,19; Ezech.36:25)

Vraag 80: Wat betekent dopen 'in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest'?

Antw. 80: Dopen 'in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest' betekent: dopen **op Naam van** de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest; de dopeling wordt op Naam van de Drieënige God gezet, bijgeschreven bij die Naam; onder Zijn zegenrijke heerschappij gebracht (het Griekse voorzetsel geeft richting, beweging, aan). (Mt.28:19)

Vraag 81: Waarom worden de kinderen van de gelovigen gedoopt?

Antw. 81: De kinderen van de gelovigen worden gedoopt, omdat ze bij Christus' Gemeente behoren door hun gelovige ouders. In het Oude Testament behoren de kinderen bij Israël, het volk van God, omdat Gods verbond met Israël hen geldt. De belofte van de Heilige Geest, die tot het nieuwe verbond behoort, geldt ook voor de kinderen. Het Joodse geloof kent de gezinsdoop bij overgang uit het heidendom. God heeft in Zijn Woord grote aandacht voor de kinderen. (1 Kor.7:14; Hand.16:15,31,33; 1 Kor.1:16; Gen.17:7; Hand.2:39; Jer.31:31-34; Ezech.36:24-28)

Vraag 82: Waarom wordt in Christus' wereldwijde Gemeente verschillend over de heilige doop gedacht: kinderdoop door besprenkeling én/óf geloofsdoop door onderdompeling?

Antw.82: In Christus' wereldwijde Gemeente wordt verschillend over de heilige doop gedacht, omdat Bijbelwoorden verschillend worden uitgelegd.

Voorstanders van de kinderdoop leggen nadruk op de **eenheid** van het Oude en Nieuwe Testament, op **Gods belofte** in de doop en op **Zijn genade die aan het geloof voorafgaat**, terwijl voorstanders van de geloofsdoop op latere leeftijd nadruk leggen op het **verschil** tussen het Oude en Nieuwe Testament en op de **geloofsbelijdenis** van de dopeling bij de doop na bekering.

Vraag 83: Hoe moeten we met deze verschillende doopvisies omgaan?

Antw.83: Met deze verschillende doopvisies moeten we omgaan in liefdevolle verdraagzaamheid, in het besef dat ons kennen onvolmaakt is. Gelovigen mogen niet over elkaars geweten heersen. In het Nieuwe Testament lezen we niet

letterlijk dat kinderen gedoopt **moeten** worden en we lezen ook niet dat ze niet gedoopt **mogen** worden. We lezen in de Bijbel wel over de besnijdenis en de doop van huisgezinnen. (Joh.13:34,35; 1 Kor.13:9,10; Ef.4:13; 1 Petr.3:21; Gen.17:9-14; Hand.16:15;33; 1 Kor.1:16)

Vraag 84: Wat betekent dit voor de dooppraktijk in Christus' Gemeente?

Antw. 84: Voor de dooppraktijk in Christus' Gemeente betekent dit, dat er vrijheid moet zijn om de doop te ontvangen als kind of later, door besprenkeling of door onderdompeling. Kinderen, die niet gedoopt worden, kunnen aan de HEERE voorgesteld/opgedragen worden zoals de kinderen in Israël.

In een groot doopbassin met verwarmd water kunnen zowel kinderen als volwassenen ondergedompeld worden. Deze dooppraktijk vraagt om onderwijs aan de gemeente en pastorale begeleiding van de dopelingen; ook om aanpassing van het liturgisch centrum in het kerkgebouw. (Lk.2:22)

Vraag 85: Wat is nodig voor de heilige doop?

Antw.85: Voor de heilige doop is nodig: geloof in de Heere Jezus Christus bij de dopeling óf bij de ouders die hun kind laten dopen.

(Hand.8:37; Hebr.11:6)

Vraag 86: Wat is de kern van de heilige doop?

Antw.86: De kern van de heilige doop is: teken en zegel – afbeelding en bevestiging – van de **inlijving** in de Heere Jezus - gekruisigd, begraven en opgestaan - en van de inlijving in Zijn Gemeente, tot vergeving van zonden en vernieuwing van het leven. De doop is een teken van het Koninkrijk van God.

(Rom.4:11; 6:3,4)

Vraag 87: Zijn er overeenkomsten tussen de Joodse besnijdenis en de christelijke doop?

Antw. 87: Er zijn overeenkomsten tussen de Joodse besnijdenis en de christelijke doop.

- De eerste overeenkomst is dat beide teken en zegel – afbeelding en bevestiging – zijn van inlijving: wie besneden wordt, behoort tot de God van Israël en Zijn volk waarmee Hij Zijn verbond heeft opgericht én wie gedoopt wordt, behoort tot Jezus Christus en Zijn Gemeente, die door Jezus als de Messias van Israël deelt in de zegeningen van Gods verbonden met Israël: het verbond met Abraham, het Sinaïtisch verbond en het nieuwe verbond, dat Jezus heeft ingewijd door Zijn bloed en de uitstorting van de Heilige Geest.
- De tweede overeenkomst is dat beide ontvangen worden: iemand *wordt* besneden of *wordt* gedoopt; de betrokkene doet het niet zelf.
- De derde overeenkomst is dat beide vragen om het werk van de Heilige Geest: de besnijdenis vraagt om de bekering van het hart en de doop vraagt om de doop in de Heilige Geest en om de vernieuwing van hart en leven. Besnijdenis en doop beloven die.
- De vierde overeenkomst is dat beide niet alleen een persoonlijke aangelegenheid zijn, maar ook een zaak van het gezin en de geloofsgemeenschap

(Gen.17:10,11; Mt.28:19;Deut.30:6; Rom.2:28,29; Mt.3:11; Joh.3:5; Ef.5:26; Joh.13:10; 15:3; Titus 3:4-6; Gen.17:13,14,23-27; Hand.16:15, 33; 1 Kor.1:16)

Vraag 88: Waarom spreken we over 'avondmaal'?

Antw.88: We spreken over 'avondmaal', omdat Jezus het heeft ingesteld aan de Joodse Paasmaaltijd, die in de avond wordt gehouden. (Mt.26:20; Mk.14:17,18; 1 Kor.11:20,21)

Vraag 89: Waarom spreken we over 'heilig' avondmaal?

Antw.89: We spreken over 'heilig' avondmaal, omdat deze maaltijd door Jezus is ingesteld en aan Hem is gewijd en verschilt van andere maaltijden die gehouden worden.

Vraag 90: Wat is nodig voor het heilig avondmaal?

Antw.90: Voor het heilig avondmaal is nodig: geloof in de Heere Jezus Christus en zelfbeproeving.

(Lk.22:19; Hebr.11:6)

Vraag 91: Wat is de kern van het heilig avondmaal?

Antw.91: De kern van het heilig avondmaal is: teken en zegel – afbeelding en bevestiging – van het zich voeden met de Heere Jezus – gekruisigd, opgestaan en verheerlijkt - en van gemeenschap in Zijn Gemeente, tot vergeving van zonden en vernieuwing van het leven. Het heilig avondmaal is de maaltijd van het Koninkrijk van God.
(Joh.6:56; Hand.2:42)

Vraag 92: Hoe vaak dient het heilig avondmaal gevierd te worden?

Antw.92: Het heilig avondmaal dient zo vaak mogelijk gevierd te worden.

(Hand.2:46; 20:7; 1 Kor.12:26)

Vraag 93: Hoe wordt het heilig avondmaal op waardige manier gevierd?

Antw.93: Het heilig avondmaal wordt op waardige manier gevierd door voorafgaande belijdenis van het geloof,

zelfbeproeving en opzicht over elkaar.
(Hand.8:37; 1 Kor.12:28-32; Mt.18:15-20)

Vraag 94: Wat is handoplegging?

Antw.94: Handoplegging is een handeling waardoor gelovigen gezegend en bevestigd worden.
(Mt.19:13-15; Mk.16:18; Hand.8:17; 13:3; Hebr.6:1-3)

Vraag 95: Wat is voorbede met ziekenzalving?

Antw.95: Bij ziekte moeten gemeenteleden de ouderlingen van Christus' Gemeente bij zich roepen om voor zich te laten bidden en om zich te laten zalven met olie in de Naam van de Heere Jezus, de Geneesheer van de zieken. De olie is een teken van de Heilige Geest (Jak.5:15-18; Mk.6:13)

Vraag 96: Welke zegen wordt beloofd op voorbede met ziekenzalving?

Antw. 96: Op voorbede met ziekenzalving wordt beloofd de zegen van vergeving en genezing zoals God wil.
(Jak.5:15,16)

Vraag 97: Wat is nodig voor handoplegging en voorbede met ziekenzalving?

Antw.97: Voor handoplegging en voorbede met ziekenzalving zijn nodig geloof en gebed (met belijdenis van zonden).
(Jak.5:15,16-18)

Vraag 98: Hoe moeten de genademiddelen: de prediking van het Woord, de heilige doop, het heilig avondmaal, handoplegging en ziekenzalving gebruikt worden?

Antw. 98: De genademiddelen: de prediking van het Woord, de heilige doop, het heilig avondmaal, handoplegging en ziekenzalving moeten gebruikt worden uit liefde voor God en

Zijn dienst, uit dankbaarheid voor Zijn verlossing door de Heere Jezus Christus, tot eer van Gods Naam, tot opbouw van Christus' Gemeente en van onszelf en tot de komst van Gods Koninkrijk.

Gebed

Dank U, Heere Jezus, Messias van Israël, voor Uw genademiddelen: de prediking van het Woord, de heilige doop, het heilig avondmaal, handoplegging en voorbede met ziekenzalving.

Geef dat we die gelovig en biddend ontvangen, door het werk van Uw Heilige Geest, amen.

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Wat zegt de Bijbel nog meer over deze genademiddelen?
2. Welke vragen roepen de genademiddelen bij je op?
3. Welke zegen heb je door het gebruik van de genademiddelen ontvangen? Hoe?

En zij volhardden in de leer van de apostelen en in de gemeenschap, in het breken van het brood en in de gebeden...En zij bleven dagelijks eensgezind in de tempel bijeenkomen, en terwijl zij van huis tot huis brood braken, namen zij gezamenlijk voedsel tot zich, met vreugde en in eenvoud van hart; en zij loofden God...(Handel. 2:42,46,47)

8 GELOOF IN GOD DE ZOON: JEZUS, DE MESSIAS VAN ISRAËL EN ZIJN BEDIENINGEN EN DE GAVEN VAN ZIJN GEEST

Vraag 99: Welke bedieningen heeft Jezus, de Messias van Israël, aan Zijn Gemeente gegeven?

Antw. 99: Jezus, de Messias van Israël, heeft aan Zijn Gemeente bedieningen gegeven: apostelen, profeten, evangelisten, herders, leraars, ouderlingen, diakenen, enz. (Ef.4:11; 1 Kor.12:28,29; Fil.1:1; 1 Tim.3)

Vraag 100: Waarom worden deze gaven van Jezus aan Zijn Gemeente 'bedieningen' genoemd?

Antw. 100: Deze gaven van Jezus aan Zijn Gemeente worden 'bedieningen' genoemd, omdat ze geroepen zijn tot het dienen van Hem en van Zijn Gemeente. (Ef.4:12; 1 Petr.5:1-3)

Vraag 101: Wat is het doel van Jezus' bedieningen?

Antw.101: Het doel van Jezus' bedieningen is: de opbouw, de eenheid en de uitbreiding van Zijn Gemeente. (Ef.4:12-16; Mt.28:19)

Vraag 102: Welke gaven van Zijn Geest heeft Jezus, de Messias van Israël, aan Zijn Gemeente gegeven?

Antw. 102: Jezus, de Messias van Israël, heeft aan Zijn Gemeente gaven van Zijn Geest gegeven: woorden van wijsheid en kennis, bergenverzettend geloof, genezingen, werkingen van krachten, profetie, onderscheiding van geesten, klanktaal, uitleg van klanktaal, dienstbetoon, onderwijs, bemoediging, uitdelen, leiding geven, medelijden tonen, enz. (1 Kor.12:8-10; Rom.12:6-8; 1 Petr.4:10,11).

Vraag 103: Wat is het doel van Jezus' gaven van de Geest aan Zijn Gemeente?

Antw. 103: Het doel van Jezus' gaven van de Geest aan Zijn Gemeente is: de toerusting van de gelovigen tot opbouw van de Gemeente en tot de komst van Gods Koninkrijk op aarde. (1 Kor.12:7; 14:26; Ef.4:11,12; Mt.12:28)

Vraag 104: Hoe moeten de gaven van de Geest gebruikt worden?

Antw.104: De gaven van de Geest moeten gebruikt worden in liefde. (1 Kor.12:31; 13:4,5; Gal.5:6,13)

Vraag 105: Hoe kunnen gelovigen de Heilige Geest met Zijn gaven ontvangen, in Hem gedoopt of met Hem vervuld worden?

Antw.105: Gelovigen kunnen de Heilige Geest met Zijn gaven ontvangen, in Hem gedoopt of met Hem vervuld worden, door geloof, gehoorzaamheid, gebed met handoplegging. (Gal.3:2,5; Hand.5:32; Lk.11:13; Hand.8:15-19; 9:17,18; 19:6; 1 Tim.4:14)

Vraag 106: Hoe gebruikt Jezus Zijn Gemeente met Zijn bedieningen en de gaven van Zijn Geest voor de komst van Gods Koninkrijk voor Israël en de volken, voor hemel en aarde?

Antw. 106: Jezus gebruikt Zijn Gemeente met Zijn bedieningen en de gaven van Zijn Geest voor de komst van Gods Koninkrijk op aarde voor Israël en de volken, om tekenen van het Koninkrijk op te richten, om kracht te geven om van Hem en Zijn werk te getuigen en om Zijn terugkomst in heerlijkheid te verwachten. (Mt.12:28; Hand.1:8; Openb.22:17)

Vraag 107: Waar is Jezus' Gemeente op gericht?

Antw. 107: Jezus' Gemeente is gericht op Hem, de Zoon van God en de Messias van Israël, en op de komst van Gods Koninkrijk op aarde, voor Israël en de volken, voor de samenleving en voor alle levensterreinen. Alles moet God eren. (Ps.150:6)

Vraag 108: Waar heeft Jezus, de Zoon van God en de Messias van Israël recht op als Redder en Heere?

Antw. 108: Jezus, de Zoon van God en de Messias van Israël, heeft als Redder en Heere recht op: liefde, vertrouwen en navolging. (Joh.21:17; Hand.16:30,31; 1 Petr.2:21)

Gebed

Heere Jezus, Messias van Israël, dank U voor Uw bedieningen en de gaven van Uw Geest aan Uw Gemeente.

Geef die aan Uw Gemeente voor haar groei en bloei, voor haar opbouw en uitbreiding, tot de komst van Gods Koninkrijk op aarde en tot eer van Uw Vader, van Uzelf en van Uw Geest, uit genade, amen.

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Wat zegt de Bijbel nog meer over Jezus' bedieningen en de gaven van Zijn Geest?
2. Wat is de relatie tussen Zijn bedieningen en de gaven van Zijn Geest?
3. Welke bediening(en) in Zijn Gemeente en welke gaven van Zijn Geest heb je ontvangen? Hoe? Waarom?

9 GELOOF IN GOD DE HEILIGE GEEST, DE BELOOFDE GEEST AAN ISRAËL EN ZIJN WERK VAN HEILIGING

Vraag 109: Waar verwijst de naam Heilige Geest naar?

Antw.109: De naam Heilige Geest verwijst naar de Geest van God de Vader en van God de Zoon, Die heilig is.
(Joh.17:11; Openb.3:7; Lk.1:35)

Vraag 110: Welke namen heeft God de Heilige Geest?

Antw.110: God de Heilige Geest heeft verschillende namen in de Bijbel. De meest gebruikte zijn: Geest van God, Geest van Christus, Geest van de Heere (Jezus), Geest van de Zoon en Trooster.

(Gen.1:2; 1 Petr.1:11; Fil.1:19; Hand.5:9; Gal.4:6; Joh.14:16,26; 15:26;16:7)

Vraag 111: Waar wordt de Heilige Geest aan het volk Israël beloofd?

Antw. 111: De Heilige Geest wordt aan het volk Israël beloofd onder meer in de profetieën van Jesaja en Joël.
(Jes.44:3; Joël 2:28,29)

Vraag 112 Wanneer is de belofte van de Heilige Geest aan het volk Israël vervuld?

Antw. 112: De belofte van de Heilige Geest aan het volk Israël is voor het eerst vervuld op het Pinksterfeest in Jeruzalem. De volledige vervulling verwachten we, wanneer heel Israël gered zal worden.

(Hand.2; Zach.12:10; Rom.11:26)

Vraag 113: Wat is het werk van God de Heilige Geest dat in het bijzonder aan Hem wordt toegeschreven?

Antw. 113: Het werk, dat in het bijzonder aan God de Heilige Geest wordt toegeschreven, is: de heiliging.

(1 Petr.1:2)

Vraag 114: Wat betekent 'heiligen' in de Bijbel?

Antw. 114: 'Heiligen' in de Bijbel betekent: toewijden aan de heilige God, bestemmen voor Zijn Koninkrijk, tot Zijn doel brengen.

Vraag 115: Wie heiligt God de Heilige Geest?

Antw. 115: God de Heilige Geest heiligt de schepping van God, in het bijzonder de mensen: Maria vóór de geboorte van Jezus, het volk Israël en Christus' Gemeente.

(Rom.8:22,23; Lk.1:35; Mt.1:20; Ezech.36:22,23; Rom.11:16; Ef.5:25-27)

Vraag 116: Zijn God de Vader en God de Zoon ook bij de heiliging door de Heilige Geest betrokken?

Antw. 116: God de Vader en God de Zoon zijn ook bij de heiliging door de Heilige Geest betrokken.

(Ef.1:3,4; Joh.17:19)

Vraag 117: Welke genademiddelen gebruikt God de Heilige Geest om mensen te heiligen?

Antw. 117: God de Heilige Geest gebruikt voor de heiliging van mensen Christus' Gemeente met Zijn genademiddelen: de prediking van het Woord van God, de bediening van de heilige doop en het heilig avondmaal, handoplegging en voorbede met ziekenzalving.

(Ef.5:25-27; Joh.15:3; Mt.28:19; Mk.16:16; 1 Kor.11:26; Mk.16:18; Hand.8:17; Hebr.6:1-3; Jak.5:14-18)

Vraag 118: Hoe gebruikt God de Heilige Geest het Woord van God , de heilige doop, het heilig avondmaal , handoplegging en voorbede met ziekenzalving voor de heiliging van mensen?

Antw. 118: God de Heilige Geest gebruikt voor de heiliging van mensen het Woord van God, de heilige doop, het heilig avondmaal, handoplegging en voorbede met ziekenzalving om hen te vernieuwen naar Jezus' beeld. (2 Kor.3:18; Ef.2:10; 4:20-24)

Vraag 119: Wat gebruikt God de Heilige Geest nog meer voor de heiliging van mensen?

Antw.119: God de Heilige Geest gebruikt voor de heiliging van mensen ook Jezus' bedieningen en de gaven van Zijn Heilige Geest om hen te vernieuwen naar Jezus' beeld. (Ef.4:11-16; Rom.12:6-8; 1 Kor.12:7; 14:1-4; 31)

Gebed

Dank U, Heilige Geest, voor Uw werk van heiliging in ons. Geef dat we ons door U hoe langer hoe meer laten toewijden aan de dienst van God, om Jezus' wil, amen.

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Wat zegt de Bijbel nog meer over heiliging door de Heilige Geest?
2. Wat is het doel van Zijn heiliging?
3. Ervaar je Zijn heiliging? Hoe? Waarom?

10 GELOOF IN GOD DE HEILIGE GEEST, DE BELOOFDE GEEST AAN ISRAËL EN ZIJN WERK VAN DOEN DELEN IN GODS HEIL

Vraag 120: Welk werk wordt nog meer toegeschreven aan God de Heilige Geest?

Antw. 120: Aan God de Heilige Geest wordt ook toegeschreven het werk van het doen delen in Gods heil: het werk van God de Vader en van God de Zoon; de toeëigening of toepassing van die werken. Hij is de Uitvoerder van de werken van de Vader en van de Zoon.

(Joh.16:14,15)

Vraag 121: Hoe laat God de Heilige Geest mensen delen in de werken van God de Vader en van God de Zoon?

Antw.121: God de Heilige Geest laat mensen delen in de werken van God de Vader en van God de Zoon door het geloof.

(Joh.1:12,13; Hand.16:31; Rom.5:1)

Vraag 122: Wat houdt het geloof in dat God de Heilige Geest in mensen werkt?

Antw. 122: Het geloof, dat God de Heilige Geest in mensen werkt, houdt in: God **kennen** zoals Hij zich in Zijn Woord en met name in Jezus Christus heeft bekendgemaakt en op Hem **vertrouwen**; een vertrouwend kennen en een kennend vertrouwen.

(Gen.15:6; Joh.17:3; 2 Tim.1:12)

Vraag 123: Wat doet het geloof dat God de Heilige Geest in mensen werkt?

Antw. 123: Het geloof, dat God de Heilige Geest in mensen werkt: zoekt en vindt God.

(Jes.55:6; Ps.27:8; Mt.7:7,8; Joh.1:44)

Vraag 124: Wat vindt het geloof in God?

Antw. 124: Het geloof vindt in God: vrede en vreugde.
(Richt.6:23,24; Rom.5:1; Ef.2:14; Ps.16:11; 1 Petr.1:8)

Vraag 125: Wat geeft en werkt God de Heilige Geest nog meer in het leven van mensen?

Antw. 125: God de Heilige Geest geeft en werkt in het leven van mensen ook hoop en liefde.
(Gal.5:5; Rom.5:5)

Vraag 126: Wat is het verschil tussen geloof, hoop en liefde?

Antw. 126: Het verschil tussen geloof, hoop en liefde is: het geloof vertrouwt op God en Zijn beloften, de hoop verwacht God en de vervulling van Zijn beloften en de liefde vindt alles in God als de Belover en de Vervuller van Zijn beloften.

Vraag 127: Waarin is God de Heilige Geest nog meer werkzaam in het leven van mensen?

Antw. 127: God de Heilige Geest is in het leven van mensen werkzaam: in de overtuiging van zonde, gerechtigheid en oordeel, in de roeping, in wedergeboorte en bekering, in rechtvaardiging en heiliging, in de aanneming tot het kindschap van God en de bevestiging daarin, in de vervulling met Hem en Zijn inwoning en uitzending, in de water- en Geestesdoop, enz.

(Joh.16:8-11; Joh.3:3,5; 1 Thess.1:9; Rom.8:30; 15,16; Hand.2:4; 1 Kor.3:16; Hand.13:2,4; Mt.28:19; Hand.1:5; 2:4; 1 Kor.12:13; Rom.8:15,16)

Vraag 128: Wat noemt de Bijbel nog meer als het werk van de Heilige Geest in het leven van mensen?

Antw. 128: De Bijbel noemt Zijn werk als eerstelingsgave, zegel en onderpand, Zijn pleiten en roepen, Zijn werk in de opstanding van het lichaam, enz.

(Rom.8:23; Ef.1:13,14; 4:30; 2 Kor.1:22; Rom.8:26,27; Gal.4:6; Openb.22:17; Rom.8:11; 1 Kor.15:44)

Vraag 129: Wat is de vrucht van de Geest in het leven van de gelovigen?

Antw. 129: De vrucht van de Geest in het leven van de gelovigen is: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof/trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing.

(Gal.5:22; .Ef.5:9).

Vraag 130: Hoe kan de vrucht van de Geest in het leven van de gelovigen groeien en rijpen?

Antw.130: De vrucht van de Geest in het leven van de gelovigen kan groeien en rijpen door in Jezus te blijven door het geloof.

(Joh.15:5; Fil.1:11)

Vraag 131: Wat zijn de gaven van de Geest aan de gelovigen?

Antw.131: De gaven van de Geest aan de gelovigen zijn: woorden van wijsheid en kennis, bergenverzettend geloof, genezingen, werkingen van krachten, profetie, onderscheiding van geesten, klanktaal, uitleg van klanktaal, dienstbetoon, onderwijs, bemoediging, uitdelen, leiding geven, medelijden tonen, de bedieningen van apostel, profeet, evangelist, herder- en leraar, enz.

(1 Kor.12:8-10; Rom.12:6-8; Ef.4:11; 1 Petr.4:10,11).

(zie over de gaven van de Geest hoofdstuk 8, p...)

Vraag 132: Waar heeft God de Heilige Geest, de beloofde Geest aan Israël, recht op?

Antw.132: God de Heilige Geest, de beloofde Geest aan Israël, heeft recht op: liefde, tere omgang met Hem, dankzegging, lofprijzing en aanbidding.
(Ef.4:30)

Vraag 133: Wat betekent geloven in God de Heilige Geest, de beloofde Geest aan Israël, en Zijn werken?

Antw.133: Geloven in God de Heilige Geest, de beloofde Geest aan Israël, en Zijn werken betekent: Hem en Zijn werken kennen en op Hem vertrouwen als de Werkmeester; er uit en er naar leven.

Gebed

Heilige Geest, dank U voor Uw werk ons te laten delen in de werken van de Vader en van de Zoon.

Geef dat we Hen en Hun werken hoe langer hoe meer leren kennen en op de Vader en de Zoon met U vertrouwen, amen.

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Wat zegt de Bijbel nog meer over het werk van God de Heilige Geest: het laten delen in de werken van de Vader en van de Zoon?
2. Welke gedachten roept Zijn werk van toeëigening /toepassing bij je op?
3. Deel je in de werken van Vader, Zoon en Heilige Geest? Hoe? Waarom?

11. HOOP OP DE HEERE, DE GOD VAN SRAËL, OP JEZUS' TERUGKOMST EN OP DE KOMST VAN GODS KONINKRIJK

Vraag 134: Hoe heeft de HEERE, de God van Israël, zich in Zijn Woord bekendgemaakt?

Antw.134: De HEERE, de God van Israël, heeft zich in Zijn Woord bekendgemaakt als de God van de hoop.

(Rom.15:13)

Vraag 135: Is God de Vader alleen de God van de hoop?

Antw.135: God de Vader is niet alleen de God van de hoop. Ook God de Zoon wordt de hoop van de gelovigen genoemd.

(1 Tim.1:1; Kol.1:27)

Vraag 136: Wat betekent 'hopen op de HEERE, de God van Israël' in de Bijbel?

Antw.136: 'Hopen op de HEERE, de God van Israël' in de Bijbel betekent: zich op Hem richten, Hem en de vervulling van Zijn beloften verwachten. 'Hopen' is zeker: God en Zijn beloften zijn haar fundament én toekomstgericht: vertrouwen voor de toekomst. 'Geloven' en 'hopen' zijn tweelingen.

(Ps.39:8; 119:81,114,147)

Vraag 137: Waar hopen gelovigen op?

Antw. 137: Gelovigen hopen op het Woord van de HEERE, de God van Israël, op Zijn trouw, heil en verheerlijking, op Zijn Zoon Jezus Christus, op Zijn terugkomst en Koninkrijk.

(Ps.119:49; 103:8,11,17,18; 119:166,41,81,123,174; Joh.12:28; 1 Kor.15:19,20; Lk.24:21; Mt.25:13; 6:10)

Vraag 138: Welke hoop is er voor Gods schepping, voor hemel en aarde?

Antw.138: De hoop voor Gods schepping, voor hemel en aarde, is totale vernieuwing.
(2 Petr.3:13; Openb.21)

Vraag 139: Welke hoop is er voor Israël, het Joodse volk?
Antw. 139: De hoop voor Israël, het Joodse volk, is zijn herstel en redding.
(Ezech.37; Rom.11:15,25,26)

Vraag 140: Welke hoop is er voor de (heiden)volken ?
Antw. 140: De hoop voor de (heiden)volken is hun redding en de lofprijzing van de Naam van de HEERE, de God van Israël.
(Ps.22:28,29; 67:4-6,8; Openb.21:24,26)

Vraag 141: Welke hoop is er voor Christus' Gemeente?
Vraag 141: De hoop voor Christus' Gemeente is haar eenheid, volwassenheid en verlangen naar de terugkomst van haar Hoofd en Bruidegom Jezus Christus in heerlijkheid.
(Joh.10:16; Ef.4:13; Openb.19:6-9; 22:17)

Vraag 142: Welke hoop is er voor de gelovige?
Antw.142: De hoop voor de gelovige is Jezus Christus, Zijn terugkomst en Koninkrijk, de opstanding van het lichaam en een eeuwig leven in Zijn tegenwoordigheid.
(1 Tim.1:1; Kol.1:27; Openb.22:17,20; 2 Petr.1:11; Rom.8:11; 1 Kor.15; Joh.6:51,58; 1 Thess.4:18)

Vraag 143: Welke hoop is er voor de satan met zijn duivelen en voor de mensen, die zich niet willen bekeren en die niet willen geloven?
Antw. 143: Voor de satan met zijn duivelen en voor de mensen die zich niet willen bekeren en die niet willen geloven

is er geen hoop. Hun toekomst is de poel van vuur, de eeuwige dood.

(Openb.20:10; 14,15; 2 Thess.1:8,9)

Vraag 144: Waarom stelt hopen op de HEERE, de God van Israël, en Zijn Zoon Jezus Christus niet teleur?

Antw.144: Hopen op de HEERE, de God van Israël, stelt niet teleur, omdat God Zijn liefde in het hart uitstort door de Heilige Geest.

(Rom.5:5)

Vraag 145: Wanneer wordt hopen op de HEERE, de God van Israël, en op Zijn Zoon Jezus Christus volledig vervuld?

Antw. 145: Hopen op de HEERE, de God van Israël, en op Zijn Zoon Jezus Christus wordt volledig vervuld bij de komst van Gods Koninkrijk in volle heerlijkheid.(1 Kor.15:28)

Vraag 146: Wat is de weg naar de vervulling van Gods beloften voor Christus' Gemeente, voor Israël als Gods volk en voor hemel en aarde?

Vraag 146: De weg naar de vervulling van Gods beloften voor Christus' Gemeente, voor Israël als Gods volk en voor hemel en aarde is een weg van lijden tot heerlijkheid.

(Mt.24:9-13; Zach.12 en 14; Mt.24:21,22; Openb.6 -19)

Vraag 147: Is er een 'orde' in de vervulling van Gods beloften voor Christus' Gemeente, voor Israël als Gods volk en voor hemel en aarde?

Antw.147: In de vervulling van Gods beloften voor Christus' Gemeente, voor Israël als Gods volk en voor hemel en aarde is een 'orde': eerst het duizendjarig vrederijk en daarna het rijk van Gods eeuwige heerlijkheid.

(1 Kor.15:20-28; Openb.20 en 21)

Vraag 148: Wie staat er centraal in de hoop op de ver vulling van Gods beloften voor Christus' Gemeente, voor Israël als Gods volk en voor hemel en aarde?

Antw.148: In de hoop op de vervulling van Gods beloften voor Christus' Gemeente, voor Israël als Gods volk en voor hemel en aarde staat centraal: de terugkomst van Jezus Christus in heerlijkheid. (Hand.3:19-21)

Vraag 149: Hoe moeten we omgaan met verschillende visies op de vervulling van Gods beloften voor Christus' Gemeente, voor Israël als Gods volk en voor hemel en aarde?

Antw. 149: Met verschillende visies op de vervulling van Gods beloften voor Christus' Gemeente, voor Israël als Gods volk en voor hemel en aarde moeten we omgaan in liefdevolle verdraagzaamheid, in het besef dat ons kennen onvolmaakt is en dat we allen Jezus Christus verwachten. De vervulling van Gods beloften zal een grote verrassing zijn zoals bij Zijn eerste komst op aarde. Toen verwachtten gelovigen Jezus, de Messias van Israël, maar Zijn komst en werk gingen hun gedachten en verwachtingen ver te boven. Zo zal het ook bij Zijn terugkomst in heerlijkheid zijn.

(1 Kor.13:9,10,12; 2:9)

Vraag 150: Waar heeft de HEERE, de God van Israël, als God van de hoop recht op?

Antw.150: De HEERE, de God van Israël, heeft als de God van de hoop recht op: liefde, vertrouwen en verwachten.

Gebed

HEERE, God van Israël en God van de hoop, dank U dat U zich zo hebt bekendgemaakt.

Geef dat we U zo kennen, op U vertrouwen en de vervulling van Uw beloften verwachten, door Uw Geest, amen.

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Wat zegt de Bijbel nog meer over hopen op de HEERE?
2. Welke vragen roept het hopen op de HEERE bij je op?
3. Hoop je op de HEERE en waar hoop je op? Hoe? Waarom?

De God nu van de hoop moge u vervullen met alle blijdschap en vrede in het geloven, opdat u overvloedig bent in de hoop, door de kracht van de Heilige Geest. (Romeinen 15:13)

12 HEB DE HEERE, DE GOD VAN ISRAËL, LIEF. BID TOT HEM: HET EERSTE GEDEELTE VAN HET 'ONZE VADER' GEBED

Vraag 151: Hoe heeft de HEERE, de God van Israël, zich in Zijn Woord bekendgemaakt?

Antw. 151: De HEERE, de God van Israël, heeft zich in Zijn Woord bekendgemaakt als de God van liefde.

(1 Joh.4:8,16; Joh.3:16)

Vraag 152: Is God de Vader alleen de God van liefde?

Antw. 152: God de Vader is niet alleen de God van liefde. Ook God de Zoon en God de Heilige Geest zijn liefde.

(Joh.13:1; Rom.15:30)

Vraag 153: Wat betekent 'de HEERE liefhebben' in de Bijbel?

Antw.153: 'De HEERE liefhebben' in de Bijbel betekent: Hem beminnen met hoofd, hart en handen.

(Mt.22:37,38; Deut.6:6-9)

Vraag 154: Waarom komt de HEERE liefhebben hier ná geloven in Hem en hopen op Hem, terwijl 'de meeste van deze de liefde is'?

Antw.154: De HEERE liefhebben komt hier ná geloven in Hem en hopen op Hem, omdat de HEERE liefhebben alleen mogelijk is door Hem te kennen en door Hem vertrouwen. Zonder kennis en vertrouwen kan er geen echte liefde zijn.

Vraag 155: Hoe hebben gelovigen de HEERE lief?

Antw. 155: Door tot Hem te bidden. Geliefden spreken graag met elkaar.

(Ps.116:1,2)

Vraag 156: Wat betekent 'bidden' in de Bijbel?

Antw.156: 'Bidden' in de Bijbel betekent: spreken met God om Hem iets te vragen, Hem te loven, Hem te danken, Hem te aanbidden, voorbede te doen, enz.

(1 Sam.1:15; Mt.7:7; Ps.139:14; Ps.95:6; 1 Tim.2:1,2)

Vraag 157: Welk gebed heeft Jezus Zijn leerlingen leren bidden?

Antw. 157: Jezus heeft Zijn leerlingen het 'Onze Vader' gebed leren bidden.

Vraag 158: Hoe luidt het 'Onze Vader' gebed?

Antw. 158: Het 'Onze Vader' gebed luidt:

Onze Vader, Die in de hemelen zijt. Uw Naam worde geheiligd. Uw Koninkrijk kome. Uw wil geschiede, zoals in de hemel zo ook op aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood. En vergeef ons onze schulden, zoals ook wij vergeven onze schuldenaren. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze. Want van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid. Amen. (Mt.6:9-13; vgl. Lk.11:2-4).

Vraag 159: Waarom ontbreekt in het Evangelie naar Lukas de lofprijzing aan het eind van het 'Onze Vader' gebed?

Antw.159: In het Evangelie naar Lukas ontbreekt aan het eind van het 'Onze Vader' gebed de lofprijzing waarschijnlijk, omdat er een lange en een korte tekst van het 'Onze Vader' heeft bestaan.

Vraag 160: Hoe kan het 'Onze Vader' gebed worden verdeeld?

Antw. 160: Het 'Onze Vader' gebed kan worden verdeeld in twee lofprijzingen: één aan het begin (de aanhef) en één aan

het einde (het slot) én in zes gebedsverzoeken: drie gericht op God en drie gericht op mensen.

Vraag 161: Wat is de eerste lofprijzing in het 'Onze Vader' gebed?

Antw. 161: De eerste lofprijzing in het 'Onze Vader' gebed is: *Onze Vader, Die in de hemelen zijt.*

Vraag 162: Waar wijst de Vadernaam van God op?

Antw.162: De Vadernaam van God wijst op oorsprong, gezag, liefde, zorg.

(Ef.3:14,15; Ef.4:6; 1 Kor.11:3; 1 Joh.3:1; Mt.5:45)

Vraag 163: Wat betekent hier 'onze' verbonden met de Vadernaam van God?

Antw. 163: 'Onze' verbonden met de Vadernaam van God betekent hier: God is de Vader van alle gelovigen, die met en voor elkaar bidden. Het 'Onze Vader' is het gebed van en voor Gods gezin; niet 'ik' en 'mij', maar 'wij' en 'ons'.

Vraag 164: Wat betekent 'Die in de hemelen zijt'?

Antw.164: 'Die in de hemelen zijt' betekent: God woont in de hemelen: in de wolken- en sterrenhemel en in de hemel der hemelen van Zijn heerlijkheid.

(Jes.57:15).

Vraag 165: Wat is de kern van de lofprijzing 'Onze Vader Die in de hemelen zijt'?

Antw. 165: De kern van de lofprijzing 'Onze Vader Die in de hemelen zijt' is: God als Vader is de Nabije en de Verhevene. Zijn nabijheid geeft ons vrijmoedigheid om tot Hem te spreken en Zijn verhevenheid vervult ons met eerbied in het spreken tot Hem.

Vraag 166: Wat is het eerste gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed?

Antw. 166: Het eerste gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed is: *Uw Naam worde geheiligd.*

Vraag 167: Wat betekent 'Uw Naam'?

Antw.167: 'Uw Naam' betekent: Wie God is en wat Hij doet. Veel gebruikte namen in de Bijbel zijn God, HEERE en Vader.

Vraag 168: Wat betekent de Naam van God 'heiligen'?

Antw.168: De Naam van God 'heiligen' betekent: eerbiedig gebruiken, eren, grootmaken; niet ijdel (zinloos, onnadenkend) gebruiken; niet vloeken, maar zegenen.

Vraag 169: Wat is de kern van het eerste gebedsverzoek 'Uw Naam worde geheiligd'?

Antw.169: De kern van het eerste gebedsverzoek 'Uw Naam worde geheiligd' is de eer van God vooropstellen in het dagelijkse leven.

Vraag 170: Wat heeft Jezus met de Naam van God gedaan?

Antw.170: Jezus heeft de Naam van God altijd geheiligd, tot op het kruis toe.
(Lk.23:46)

Vraag 171: Wat is het tweede gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed?

Antw. 171: Het tweede gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed is: *Uw Koninkrijk kome.*

Vraag 172: Wat betekent 'Uw Koninkrijk'?

Antw.172: 'Uw Koninkrijk' betekent: het Koninkrijk van God. Hij is Koning en Hij wil als Koning erkend en gediend worden.

Vraag 173: Wat betekent 'het komen van Gods Koninkrijk'?

Antw. 173: 'Het komen van Gods Koninkrijk' betekent:

- komen **in** ons, in ons hart en leven;
- komen **door middel van** door gebed, getuigenis en dienstbetoon; en
- komen **rondom** ons in hemel en op aarde, in Israël en in de volken, in de samenleving.
- komen bij Jezus' terugkomst in volle openbaring en heerlijkheid.

Vraag 174: Is het Koninkrijk van God hetzelfde als de Gemeente van Jezus Christus?

Antw. 174: Het Koninkrijk van God is niet hetzelfde als de Gemeente van Jezus Christus. De Gemeente van Jezus Christus is de gemeenschap rondom Hem, gestalte, voorschot en voorpost, bruggenhoofd en uitvalsbasis van het Koninkrijk van God op aarde. Het Koninkrijk van God omvat hemel en aarde, Israël en de volken, hart en leven, huwelijk en gezin, de samenleving, enz.

Vraag 175: Is het Koninkrijk van God aanwezig óf toekomstig?

Antw. 175: Het Koninkrijk van God is aanwezig én toekomstig. (Lk.17:21; 11:20; 22:29,30)

Vraag 176: Wanneer komt het Koninkrijk van God in volheid?

Antw.176: Het Koninkrijk van God komt in volheid bij Jezus' terugkomst in heerlijkheid.

(1 Kor.15:23,24)

Vraag 177: Wat is de kern van het tweede gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed?

Antw.177: De kern van het tweede gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed is: God als Koning erkennen en dienen, altijd en overal.

Vraag 178: Wat heeft Jezus voor het Koninkrijk van God gedaan?

Antw. 178: Jezus heeft het Koninkrijk van God verkondigd, zichtbaar gemaakt en gefundeerd in Zijn kruis en opstanding. (Mk.1:14,15; Mt.12:28; Kol.2:15)

Vraag 179: Wat is het derde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed?

Antw. 179: Het derde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed is: *Uw wil geschiede zoals in de hemel zo ook op de aarde.*

Vraag 180: Wat betekent 'Uw wil'?

Antw.180: 'Uw wil' betekent: de wil van God die Hij in de Bijbel heeft bekendgemaakt, in het bijzonder in de Tien Geboden en in het grote gebod: Hem liefhebben boven alles en de naaste als uzelf.

Vraag 181: Waarom wordt 'Uw wil geschiede' ook gebeden als 'overgave' gebed?

Antw.181: 'Uw wil geschiede' wordt ook gebeden als 'overgave' gebed, wanneer de wil van God onbekend is. Het is een oneigenlijk gebruik van dit gebedsverzoek, omdat God Zijn wil bekend wil maken door Zijn Geest en Woord. (Hand.21:14)

Vraag 182: Wat betekent 'het geschieden van Gods wil'?

Antw.182: 'Het geschieden van Gods wil' betekent het doen van Zijn wil.

Vraag 183: Wat betekent 'zoals in de hemel zo ook op aarde'?

Antw.183: 'Zoals in de hemel zo ook op aarde' betekent: Gods wil op aarde doen zoals de engelen die in de hemel doen. Ze staan altijd gereed om de wil van God onmiddellijk uit te voeren. Ze zijn een voorbeeld voor ons.

Vraag 184: Wat is de kern van het derde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed?

Antw.184: De kern van het derde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed is: de wil van God kennen en doen, altijd en overal.

Vraag 185: Wat heeft Jezus met de wil van God gedaan?

Antw. 185: Jezus heeft altijd de wil van God gedaan.
(Joh.4:34; 5:30; 6:38,39; Mt.26:39,42)

Gebed

Dank U, Heere Jezus, voor het 'Onze Vader' gebed dat U Uw leerlingen hebt geleerd.

Geef dat we Uw gebed begrijpen en met U meebidden voor Uw Gemeente, tot eer van U en tot zegen van onszelf en velen met ons, door de kracht van Uw Geest, amen.

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Wat zegt de Bijbel nog meer over de onderwerpen, genoemd in het eerste gedeelte van het 'Onze Vader' gebed?

2. Wat vind je mooi én moeilijk in dit gedeelte van het 'Onze Vader' gebed?
3. Hoe gebruik je het 'Onze Vader' gebed? Waarom?

Dit sprak Jezus en Hij sloeg Zijn ogen op naar de hemel en zei: Vader, het uur is gekomen, verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U verheerlijke. (Johannes 17:1)

13 HEB DE HEERE, DE GOD VAN ISRAËL, LIEF. BID TOT HEM: HET TWEDE GEDEELTE VAN HET 'ONZE VADER' GEBED

Vraag 186: Wat is het vierde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed?

Antw.186: Het vierde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed is: Geef ons heden ons dagelijks brood.

Vraag 187: Wat betekent 'brood'?

Antw.187: 'Brood' betekent: alles voor het levensonderhoud zoals leven en gezondheid, eten en drinken, kleding, woonruimte, werk, enz.

Vraag 188: Wat betekent 'heden' en 'dagelijks'?

Antw. 188: 'Heden' betekent vandaag en 'dagelijks' betekent wat nodig is voor vandaag of voor de komende dag.

Vraag 189: Waarom zou het gebedsverzoek om 'dagelijks brood' voorafgaan aan het gebedsverzoek om schuldvergeving?

Antw. 189: Het gebedsverzoek om 'dagelijks brood' gaat vooraf aan het gebedsverzoek om schuldvergeving, omdat zonder leven(sonderhoud) schuldvergeving niet mogelijk is. De schepping is eerst en daarna komt de herschepping.
(1 Kor.15:46)

Vraag 190: Wat is de kern van het vierde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed?

Antw.190: De kern van het vierde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed is: bidden om dagelijks levensonderhoud in afhankelijkheid en vertrouwen, zonder bezorgdheid.

Vraag 191: Wat heeft Jezus met het gebedsverzoek om dagelijks brood gedaan?

Antw. 191: Jezus heeft het gebedsverzoek om dagelijks brood in praktijk gebracht. Voor elke maaltijd heeft Hij een dankzegging of lofprijzing uitgesproken.

(Mt.14:19)

Vraag 192: Wat is het vijfde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed?

Antw. 192: Het vijfde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed is: *En vergeef ons onze schulden zoals ook wij vergeven onze schuldenaren vergeven.*

Vraag 193: Wat zijn 'onze schulden'?

Antw. 193: 'Onze schulden' zijn onze zonden waardoor we bij God en bij mensen in de schuld staan en die schuld moet betaald worden, want God is heilig en rechtvaardig.

Vraag 194: Wat betekent 'het vergeven van onze schulden'?

Antw.194: 'Het vergeven van onze schulden' betekent ze kwijtschelden, ze wegdoen voor Gods aangezicht zodat ze er niet meer zijn. God vergeeft en vergeet.

(Jes.43:25; Micha 7:18,19; 1 Joh.1:7; 2:1,2)

Vraag 195: Wat betekent 'zoals ook wij onze schuldenaren vergeven'?

Antw. 195: 'Zoals ook wij onze schuldenaren vergeven' betekent dat we God niet om vergeving kunnen vragen wanneer we niet bereid zijn om onze medemensen te vergeven die Hij geschapen heeft; vergevingsgezindheid is voorwaarde voor het ontvangen van vergeving.

(Mt.6:15; 18:21-35)

Vraag 196: Wat is de kern van het vijfde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed?

Antw. 196: De kern van het vijfde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed is: bidden om vergeving van onze schulden bij God met de bereidheid om anderen hun schulden te vergeven.

Vraag 197: Wat heeft Jezus met het gebedsverzoek om schuldvergeving gedaan?

Antw. 197: Jezus heeft aan Zijn Vader het gebedsverzoek om schuldvergeving gedaan voor Zijn vijanden.
(Lk.23:34; Hand.7:60)

Vraag 198: Wat is het zesde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed?

Antw. 198: Het zesde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed is: *En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.*

Vraag 199: Wat betekent 'verzoeking'?

Antw.199: 'Verzoeking' betekent: verleiding, tot zonde brengen, laten struikelen en vallen.

Vraag 200: Wat betekent 'leid ons niet in verzoeking'?

Antw.200: 'Leid ons niet in verzoeking' betekent: bewaar ons voor verzoeking, want we zijn zo zwak in onszelf.

Vraag 201: Is 'verzoeking' hetzelfde als 'beproeving'?

Antw.201: 'Beproeving' is niet hetzelfde als 'verzoeking', want 'beproeving' heeft een positief doel: opbouwen, sterker maken in het geloof, terwijl 'verzoeking' een negatief doel heeft: tot zonde brengen, laten struikelen en vallen.

Vraag 202: Wie is 'de boze'?

Antw. 202: 'De boze' is satan ('tegenstander'), ook duivel ('lasteraar') genoemd; de aartsvijand van God.
(Joh.17:15; 1 Joh.2:13,14)

Vraag 203: Wat betekent 'verlossing van de boze'?

Antw. 203: 'Verlossing van de boze' betekent: bevrijding uit de macht van satan wanneer hij ons aanvalt.

Vraag 204: Wat is de kern van het zesde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed?

Antw.204: De kern van het zesde gebedsverzoek in het 'Onze Vader' gebed is: bidden om bewaring voor verzoeking en om bevrijding van satan.

Vraag 205: Wat heeft Jezus met het gebedsverzoek om bewaring voor verzoeking en om bevrijding van de boze gedaan?

Antw. 205: Jezus heeft verzoeken weerstaan en de boze overwonnen.

(Mt.22:34-40; Mk.8:11; 10:2; Lk.10:25; 11:16; Mt.4:10,11)

Vraag 206: Wat is de tweede lofprijzing in het 'Onze Vader' gebed?

Antw. 206: De tweede lofprijzing in het 'Onze Vader' gebed is: *Want van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid. Amen.*

Vraag 207: Wat betekent deze lofprijzing voor de gedane gebedsverzoeken?

Antw. 207: Deze lofprijzing betekent voor de gedane gebedsverzoeken ondersteuning en verwachting dat God de gebedsverzoeken zal verhoren ('want').

Vraag 208: Wat betekent 'van U is het Koninkrijk'?

Antw.208: 'Van U is het Koninkrijk' betekent: U bent de Koning der koningen, Die hemel en aarde regeert. U hebt het voor het zeggen: gezag, bevoegdheid.

Vraag 209: Wat betekent 'van U is de kracht'?

Antw.209: 'Van U is de kracht' betekent: U bent de almachtige God, Die over alle kracht beschikt. U hebt de kracht om te doen wat U als Koning wilt.

(1 Kron.29:10-13;2 Kron.20:5,6)

Vraag 210: Wat betekent 'van U is de heerlijkheid'?

Antw.210: 'Van U is de heerlijkheid' betekent: U bent vol stralende majesteit. Niemand kan Uw heerlijkheid zien en beschrijven.

(Jes.6:1-4)

Vraag 211: Wat betekent 'tot in eeuwigheid'?

Antw.211: 'Tot in eeuwigheid' betekent: tot in de eeuwen die volgen; voor altijd.

(1 Tim.1:17)

Vraag 212: Wat betekent 'amen'?

Antw.212: 'Amen' betekent: zeker, betrouwbaar. We spreken 'amen' uit in het vaste vertrouwen dat God hoort en verhoort. Jezus noemt zichzelf 'de Amen'.

(1 Kron.16:36; Openb.3:14).

Vraag 213: Wat heeft Jezus met deze lofprijzing gedaan?

Antw.213: Jezus heeft deze lofprijzing uitgesproken, aan Zijn leerlingen geleerd en in praktijk gebracht.

(Mt.11:25)

Vraag 214: Wat is de kern van de lofprijzing : ‘Want van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid. Amen’?

Antw. 214: De kern van de lofprijzing: ‘Want van U is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid. Amen’ is: God heeft alle gezag, kracht en majesteit tot in de eeuwen der eeuwen.

Vraag 215: Wie is de krachtbron en het voorbeeld om het ‘Onze Vader’ gebed te bidden?

Antw. 215: De krachtbron en het voorbeeld om het ‘Onze Vader’ gebed te bidden is Jezus Christus, door de kracht van Zijn Geest.(Joh.15:5)

Vraag 216: Waarom heeft Jezus het ‘Onze Vader’ gebed aan Zijn leerlingen geleerd?

Antw.216: Jezus heeft het ‘Onze Vader’ gebed aan Zijn leerlingen geleerd voor gebedsonderwijs over: de aanspraak van het gebed, de lofprijzing aan het begin van het gebed, de gebedsonderwerpen, de volgorde van de gebedsonderwerpen en het einde van het gebed: de lofprijzing van Zijn Naam.

Gebed

Heere Jezus, dank U voor Uw gebedsonderwijs.

Wees mijn krachtbron en voorbeeld om Uw gebed te bidden en om Uw gebedsonderwijs in praktijk te brengen, amen.

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Wat zegt de Bijbel over de onderwerpen, genoemd in het tweede gedeelte van het ‘Onze Vader’ gebed?

2. Wat vind je mooi én moeilijk in dit tweede gedeelte?
3. Wat betekent het 'Onze Vader' gebed voor je?

*En Hij (Jezus) sprak ook een gelijkenis tot hen met het oog daarop dat men altijd moet bidden en niet de moed verliezen.
(Lukas 18:1)*

14 HEB DE HEERE, DE GOD VAN ISRAËL, LIEF. DOE ZIJN GEBODEN

Vraag 217: Hoe hebben gelovigen de HEERE nog meer lief dan door te bidden tot Hem?

Antw.217: Gelovigen hebben de HEERE lief door Zijn geboden te doen. Geliefden houden zich graag aan de regels van de liefde.

(Ps.119:97; Joh.15:10)

Vraag 218: Wat zijn de geboden van de HEERE?

Antw. 218: De geboden van de HEERE zijn samengevat in de Tien Woorden of de Tien Geboden.

(Ex.20:1-17; Deut.5:6-22)

Vraag 219: Waarom heeft de HEERE er tien gegeven?

Antw.219: De HEERE heeft Tien Woorden of Geboden gegeven, omdat deze het totaal van Zijn raadgevingen bevatten. Het getal tien wijst op volheid.

Vraag 220: Aan wie heeft de HEERE, de God van Israël, deze Tien Geboden gegeven?

Antw. 220: De HEERE, de God van Israël, heeft deze Tien Geboden gegeven aan Zijn volk Israël als Zijn verbondsvolk om in vrijheid te leven ná de bevrijding uit Egypte. (Ex.19:5,6; 20:1)

Vraag 221: Gelden de Tien Geboden ook voor Christus' Gemeente uit Israël en de volken?

Antw. 221: De Tien Geboden gelden ook voor Christus' Gemeente uit Israël en de volken, omdat Christus' Gemeente uit Israël is voortgekomen en in Israël geworteld is én Jezus, de Messias van Israël, het Hoofd van Christus' Gemeente is.

(Rom.11:18; Ef.2:13,14)

Vraag 222: Waarom beginnen de Tien Geboden met de HEERE, de God van Israël, als Bevrijder?

Antw. 222: De Tien Geboden beginnen met de HEERE, de God van Israël, als Bevrijder om Zijn geboden te doen uit liefde en uit dankbaarheid. 'Uw Bevrijder, uw Weldoener, is uw Wetgever'.

(Ps.119:97)

Vraag 223: Waarom heeft de HEERE Zijn geboden nog meer aan Zijn volk gegeven?

Antw. 223: De HEERE heeft Zijn geboden ook aan Zijn volk gegeven om het aan zijn zonden te ontdekken en om het tot de Messias te leiden.

(Rom.3:20; 6:7; 10:4; Gal.3:19,24)

Vraag 224: Wie worden er in de Tien Geboden aangesproken?

Antw.224: In de Tien Geboden wordt het volk Israël als een geheel aangesproken en iedere Israëliet persoonlijk ('u' betekent: 'jij'; niet 'jullie').

Vraag 225: Hoe kunnen de Tien Geboden verdeeld worden?

Antw. 225: De Tien Geboden kunnen verdeeld worden in vier geboden, die gericht zijn op het dienen van God en in zes geboden, die gericht zijn op het dienen van de naaste.

(Mt.22:37-40)

Vraag 226: Waarom hebben acht van de Tien Geboden de 'verbodsvorm': 'U zult niet'?

Antw. 226: Acht van de Tien Geboden hebben waarschijnlijk de 'verbodsvorm': 'U zult niet' vanwege de grote gevaren die hier dreigen; als een liefdevolle waarschuwing.

Vraag 227: Waarom zijn de Tien Geboden tegelijk beloften van de HEERE?

Antw. 227: De Tien Geboden zijn tegelijk beloften van de HEERE, omdat Hij de God van het verbond is, Die geeft wat Hij gebiedt. Zijn beloften geven door de Heilige Geest de wil en de kracht om Zijn geboden te doen uit liefde en uit dankbaarheid.

(Ezech.36:27; Jer.31:33)

Gebed

Dank U, HEERE, God van Israël, voor Uw Tien Woorden als raadgevingen voor een gezegend leven.

Geef dat we Uw geboden doen uit liefde voor U en uit dankbaarheid voor onze bevrijding door Jezus Christus, Uw Zoon, uit genade, amen.

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Wat zegt de Bijbel nog meer over de Tien Geboden?
2. Waarom hebben we moeite met 'geboden'?
3. Heb je de geboden van de HEERE lief? Hoe? Waarom?

<p><i>Hoe lief heb ik Uw wet! Hij is heel de dag mijn overdenking.</i> (Psalm 119:97)</p>

15 HEB DE HEERE, DE GOD VAN ISRAËL, LIEF. DOE ZIJN GEBODEN: HET EERSTE TOT HET VIERDE GEBOD

Vraag 228: Wat is het eerste gebod?

Antw.228: Het eerste gebod is: *U zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.*

(Ex.20:3; Deut.5:7)

Vraag 229: Wat is de betekenis van ‘andere goden’?

Antw. 229: De betekenis van ‘andere goden’ is: afgoden, valse goden, zoals bij de volken rondom Israël; de maangod van de Babyloniërs, de natuur- en diergoden van de Egyptenaren, de Baāls van de Kanaānieten, enz.

(Lev.26:1)

Vraag 230: Wat betekent ‘voor Mijn aangezicht’?

Antw. 230: ‘Voor Mijn aangezicht’ betekent: in de plaats van de eredienst zoals in de tabernakel of in de tempel én voor het leven in Mijn tegenwoordigheid.

Vraag 231: Wat is de kern van het eerste gebod?

Antw. 231: De kern van het eerste gebod is: Heb Mij lief door Mij alleen en van harte te dienen.

Vraag 232: Wat gaat aan het eerste gebod vooraf?

Antw.232: Aan het eerste gebod gaat vooraf: ‘Ik ben de HEERE, uw God’; de belofte van Zijn verbond. Die belofte houdt de liefdesverplichting in: de HEERE alleen en van harte dienen.

(Gen.17:7)

Vraag 233: Wat heeft Jezus met het eerste gebod gedaan?

Antw.233: Jezus heeft het eerste gebod herhaald, verdiept en vervuld.

(Mt.6:24; 4:10)

Vraag 234: Wat is het tweede gebod?

Antw. 234: Het tweede gebod is: *U zult voor uzelf geen beeld maken, geen enkele afbeelding van wat boven in de hemel of beneden op de aarde of in het water onder de aarde is.*

U zult zich daarvoor niet neerbuigen en die niet dienen, want Ik de HEERE, uw God, ben een na-ijverig God, Die de misdaad van de vaders vergeldt aan de kinderen, aan het derde en vierde geslacht van hen die Mij haten, maar Die barmhartigheid doet aan duizenden van hen die Mij liefhebben en Mijn geboden in acht nemen.

(Ex.20:4-6; Deut.5:8-10)

Vraag 235: Wat betekent: 'van wat boven in de hemel of beneden op de aarde of in het water onder de aarde is'?

Antw. 235: 'Van wat boven in de hemel of beneden op de aarde of in het water onder de aarde is' betekent: geen beelden of afbeeldingen maken van hemellichamen of vogels, van mensen of dieren, van planten of bomen en zeedieren om die als God te vereren.

Vraag 236: Waarom wil God dat er geen beelden of afbeeldingen van Hem gemaakt worden?

Antw. 236: God wil niet dat er beelden of afbeeldingen van Hem gemaakt worden, omdat Hij als onzichtbare Geest niet afgebeeld **kan** worden en omdat Hij als de Onvergelijkbare niet afgebeeld **wil** worden.

(Joh.4:24; Deut.4:15-18; Jes.40:25, 1 Kon.8:27)

Vraag 237: Wat betekent: 'Ik, de HEERE, ben een na-ijverig God'?

Antw. 237: 'Ik, de HEERE, ben een na-ijverig God' betekent dat God heilig jaloers is. Hij wil volmaakte liefde en geen gedeelde liefde.

Vraag 238: Waarom voegt God aan het tweede gebod een waarschuwing en een belofte toe?

Antw. 238: God voegt aan het tweede gebod een waarschuwing en een belofte toe - in het bijzonder voor de ouders en ouderen - om niet een verkeerd voorbeeld te geven aan de kinderen en jongeren, want dat betekent Zijn zegen óf vloek voor het nageslacht, wanneer dat in het goede óf verkeerde spoor verder gaat.

Vraag 239: Wat strekt zich het verst uit: Gods rechtvaardigheid óf Zijn barmhartigheid?

Antw. 239: Gods barmhartigheid strekt zich het verst uit: tot duizenden van Zijn liefhebbers die Zijn geboden doen; een hartelijke aanbeveling om dit gebod te gehoorzamen.

Vraag 240: Wat is de kern van het tweede gebod?

Antw.240: De kern van het tweede gebod is: Heb Mij lief door Mij te dienen in geest en waarheid, zonder beelden.

Vraag 241: Wat heeft Jezus met het tweede gebod gedaan?

Antw. 241: Jezus heeft het tweede gebod herhaald, verdiept en vervuld.

(Joh.4:24; 14:9; 1:18; 2 Kor.4:4; Kol.1:15)

Vraag 242: Wat is het derde gebod?

Antw. 242: Het derde gebod is: *U zult de Naam van de HEERE, uw God, niet ijdel gebruiken, want de HEERE zal niet voor onschuldig houden wie Zijn Naam ijdel gebruikt.*

(Ex.20:7; Deut.5:11)

Vraag 243: Wat betekent 'de Naam van de HEERE'?

Antw.243:'De Naam van de HEERE' betekent: de bekendmaking van wie Hij is en van wat Hij doet; een Naam om Hem aan te roepen.

Vraag 244: Welke namen heeft God in de Bijbel?

Antw.244: God heeft in de Bijbel veel namen waarvan de meest gebruikte zijn: HEERE (Hebr.Jahwèh), God (Hebr. Elohim) en Vader.

Vraag 245: Wat betekent 'het ijdel gebruiken' van de Naam van de HEERE?

Antw. 245: 'Het ijdel gebruiken' van de Naam van de HEERE betekent: lichtvaardig, zinloos, gedachteloos gebruiken; ook Zijn Naam vloeken.

Vraag 246: Waarom voegt God een waarschuwing aan het derde gebod toe?

Antw. 246: God voegt aan het derde gebod een waarschuwing toe, omdat Zijn Naam hemzelf raakt; Zijn eer is teer. Misbruik van Zijn Naam straft Hij.

Vraag 247: Wat is de kern van het derde gebod?

Antw.247: De kern van het derde gebod is: Heb Mij lief door Mijn Naam eerbiedig te gebruiken.

Vraag 248: Wat heeft Jezus met het derde gebod gedaan?

Antw. 248: Jezus heeft het derde gebod herhaald, verdiept en vervuld.

(Mt.6:9; Joh.12:28; 17:4,6)

Vraag 249: Wat is het vierde gebod?

Antw. 249: Het vierde gebod is: *Gedenk de sabbatdag, dat u die heiligt.*

Zes dagen zult u arbeiden en al uw werk doen, maar de zevende dag is de sabbat van de HEERE, uw God. Dan zult u geen enkel werk doen, u, noch uw zoon, noch uw dochter, noch Uw slaaf, noch uw slavin, noch uw vee, noch uw vreemdeling die binnen uw poorten is.

Want in zes dagen heeft de HEERE de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat erin is en Hij rustte op de zevende dag. Daarom zegende de HEERE de sabbatdag en heiligde die.
(Ex.20:8-11; Deut.5:12-15)

Vraag 250: Wat betekent 'de sabbatdag'?

Antw. 250: 'De sabbatdag' betekent: de zevende dag van de week als rustdag; ophouden met, rusten van het dagelijkse werk. Leven met en voor de HEERE is meer dan werken. Hij wil vrijheid en geen slavernij.

Vraag 251: Wat houdt 'gedenk de sabbatdag' in?

Antw. 251: 'Gedenk de sabbatdag' houdt in: die niet vergeten, maar in acht nemen door op die dag geen dagelijks werk te doen.

Vraag 252: Wat betekent 'heilig de sabbatdag'?

Antw. 252: 'Heilig de sabbatdag' betekent: die dag apart zetten van de andere wekdagen en hem wijden aan de HEERE.

Vraag 253: Voor wie geldt het vierde gebod?

Antw. 253: Het vierde gebod geldt voor mens en dier, voor kinderen, slaven en vreemdelingen in steden en dorpen.

Vraag 254: Welke reden noemt de HEERE voor het heiligen van de sabbatdag?

Antw. 254: De HEERE noemt als reden voor het heiligen van de sabbatdag Zijn eigen voorbeeld. Na Zijn scheppingwerk in zes dagen heeft Hij op de zevende dag gerust van Zijn werk en die dag gezegend en geheiligd.

Vraag 255: Welke reden noemt de HEERE nog meer voor het heiligen van de sabbatdag?

Antw.255: De HEERE noemt ook als reden voor het heiligen van de sabbatdag de bevrijding van Zijn volk uit de slavernij van Egypte.

(Deut.15:15)

Vraag 256: Wat betekenen deze redenen voor het houden van de sabbatdag?

Antw. 256: Deze redenen voor het houden van de sabbatdag maken hem tot een dubbele gedenkdag van Gods scheppings- en bevrijdingswerk; een feestdag voor en met de HEERE.

Vraag 257: Wanneer heeft God de sabbatdag ingesteld?

Antw. 257: God heeft de sabbatdag ingesteld in de woestijn vóór de wetgeving op de berg Sinaiï.

(Ex.16:23)

Vraag 258: Waarom vieren christenen de eerste dag van de week in plaats van de zevende dag?

Antw. 258: Christenen vieren de eerste dag van de week in plaats van de zevende dag, omdat ze geloven dat Jezus de sabbat vervuld heeft. Hij is de Rustgever en Rust voor alle dagen van de week. Christus' Gemeente heeft de eerste dag van de week – de dag van Jezus' opstanding – eerst gevierd als feestdag en later als rustdag toen dat mogelijk werd.
(Mt.11:28-30; Kol.2:16,17; Rom.14:5,6)

Vraag 259: Waarom zijn er christenen die de rustdag op de zevende dag houden zoals de Joden?

Antw. 259: Er zijn christenen die de rustdag op de zevende dag houden zoals de Joden, omdat ze geloven dat dit het bevel van God is dat willen ze gehoorzamen.

Vraag 260: Hoe moeten we met deze verschillende visies op het vierde gebod omgaan?

Antw. 260: Met deze verschillende visies op het vierde gebod moeten we omgaan in liefdevolle verdraagzaamheid, in het besef dat ons kennen onvolmaakt is. Gelovigen mogen niet over elkaars geweten heersen. Paulus zegt dat we elkaar daar over niet mogen oordelen en dat ieder zelf tot volle overtuiging moet komen.
(Rom.14:5,6)

Vraag 261: Wat is de kern van het vierde gebod?

Antw.261: De kern van het vierde gebod is: Heb Mij lief door Mijn rustdag te houden.

Vraag 262: Wat heeft Jezus met het vierde gebod gedaan?

Antw. 262: Jezus heeft het vierde gebod herhaald, verdiept en vervuld.
(Mk.2:27,28)

Gebed

HEERE, God van Israël, dank U voor deze geboden.

Geef dat we ze doen uit liefde voor U en uit dankbaarheid voor Uw verlossing door Jezus, Uw Zoon. Heilige Geest, help ons daarbij, in Jezus' Naam, amen.

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Wat zegt de Bijbel nog meer over het eerste tot het vierde gebod?
2. Welke gedachten roepen deze geboden bij je op?
3. Heb je deze geboden lief? Hoe? Waarom?

En Jezus antwoordde hem: Het eerste van alle geboden is: Hoor, Israël! De Heere, onze God, de Heere is één. En u zult de Heere, uw God, liefhebben met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht. Dit is het eerste gebod. En het tweede, hieraan gelijk, is dit: U zult uw naaste liefhebben als uzelf. Er is geen ander gebod dan deze.
(Markus 12:29-31)

16 HEB DE HEERE, DE GOD VAN SRAËL, LIEF. DOE ZIJN GEBODEN: HET VIJFDE TOT HET TIENDE GEBOD

Vraag 263: Wat is het vijfde gebod?

Antw.263: Het vijfde gebod is: *Eer uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land dat de HEERE, uw God, u geeft.*

(Ex.20:12; Deut.5:16)

Vraag 264: Wat betekent 'uw vader en moeder eren'?

Antw.264: 'Uw vader en moeder eren' betekent: hun de plaats geven die de HEERE hen gegeven heeft, ze liefhebben en respect voor hen hebben.

Vraag 265: Wat is 'het land dat de HEERE, uw God, u geeft'?

Antw. 265: 'Het land dat de HEERE, uw God, u geeft' is voor de Joden het land Kanaän en voor niet-Joden het land waar ze wonen.(Hand.17:26,27)

Vraag 266: Wat betekent 'uw dagen (zullen) verlengd worden'?

Antw. 266: 'Uw dagen (zullen) verlengd worden' betekent: levensverlenging waar ouders en andere gezagsdragers geëerd worden. Waar opstand tegen het gezag is – revolutie - worden mensen gedood. Daar is levensverkorting.

Vraag 267: Heeft het vijfde gebod alleen betrekking op ouders?

Antw. 267: Het vijfde gebod heeft niet alleen betrekking op ouders. Het heeft betrekking op alle gezagsdragers.

(Rom.13:1-7; 1 Petr.2:13-18)

Vraag 268: Vraagt het vijfde gebod onbegrensde gehoorzaamheid aan alle gezagsdragers?

Antw.268: Het vijfde gebod vraagt geen onbegrensde gehoorzaamheid aan alle gezagsdragers. Gehoorzaamheid aan God, de hoogste Gezagsdrager, gaat boven alles.

(Mt.22:21; Hand.4:19)

Vraag 269: Wat is de kern van het vijfde gebod?

Antw.269: De kern van het vijfde gebod is: Heb Mij lief door je ouders en alle gezagsdragers te eren.

Vraag 270: Wat heeft Jezus met het vijfde gebod gedaan?

Antw.270: Jezus heeft het vijfde gebod herhaald, verdiept en vervuld.

(Mt.15:3-6; Lk.2:51)

Vraag 271: Wat is het zesde gebod?

Antw.271: Het zesde gebod is: *U zult niet doodslaan.*

(Ex.20:13; Deut.5:17)

Vraag 272: Wat is de betekenis van 'doodslaan' in het zesde gebod?

Antw. 272: 'Doodslaan' in het zesde gebod betekent: wederrechtelijk doden, het recht in eigen hand nemen om iemand te doden; iemand vermoorden.

Vraag 273: Is het zesde gebod een algemeen verbod om te doden?

Antw. 273: Het zesde gebod is niet een algemeen verbod om te doden, want Mozes moet namens God tegen Zijn volk Israël zeggen: 'Wie zijn vader of zijn moeder slaat, moet zeker gedood worden'. (Ex.21:15; Rom.13:4)

Vraag 274: Wat is de kern van het zesde gebod?

Antw.274: De kern van het zesde gebod is: Heb Mij lief door het leven niet wederrechtelijk te doden, maar het leven te beschermen.

Vraag 275: Wat heeft Jezus met het zesde gebod gedaan?

Antw. 275: Jezus heeft het zesde gebod herhaald, verdiept en vervuld.

(Mt.5:21,22; Joh.10:10,11, 17,18)

Vraag 276: Wat is het zevende gebod?

Antw.276: Het zevende gebod is: *U zult geen overspel doen.*

(Ex.20:14; Deut.5:18)

Vraag 277: Wat is de betekenis van het Hebreeuwse werkwoord dat hier gebruikt wordt?

Antw. 277: Het Hebreeuwse werkwoord, dat hier gebruikt wordt, betekent: geen geslachtsgemeenschap hebben met de man of vrouw van een ander, ook niet met een ondertrouwde vrouw of maagd.

(Lev.20:10; Deut.22:22-24)

Vraag 278: Waarom verdient de vertaling 'overspel doen' voorkeur boven de vertaling 'echtbreken'?

Antw. 278: De vertaling 'overspel doen' verdient voorkeur, omdat 'echtbreken' alleen op het huwelijk ('de echt') betrekking heeft.

Vraag 279: Wat is de kern van het zevende gebod?

Antw.279: De kern van het zevende gebod is: Heb Mij lief door uw lichaam als tempel van de Heilige Geest niet te verontreinigen, maar heilig te houden; in en buiten het huwelijk.

Vraag 280: Wat heeft Jezus met het zevende gebod gedaan?

Antw. 280: Jezus heeft het zevende gebod herhaald, verdiept en vervuld.

(Mt.5:27,28; Joh.8:46; Hebr.7:26)

Vraag 281: Wat is het achtste gebod?

Antw.281: Het achtste gebod is: *U zult niet stelen.*

(Ex.20:15; Deut.5:19)

Vraag 282: Wat betekent 'stelen' in het achtste gebod?

Antw.282: 'Stelen' betekent in het achtste gebod: diefstal in het algemeen. We mogen geen mensen, vee, geld, grondgebied, enz., stelen.

(Ex.21:16; 22:1,7; Deut.19:14; 27:17)

Vraag 283: Wat is de kern van het achtste gebod?

Antw.283: De kern van het achtste gebod is: Heb Mij lief door het bezit van een ander niet te stelen, maar te beschermen.

Vraag 284: Wat heeft Jezus met het achtste gebod gedaan?

Antw.284: Jezus heeft het achtste gebod herhaald, verdiept en vervuld.

(Mt.8:20; Joh.19:23,24; Mt.17:27)

Vraag 285: Wat is het negende gebod?

Antw.285: Het negende gebod is: *U zult geen vals getuigenis spreken tegen uw naaste.*

(Ex.20:16; Deut.5:20)

Vraag 286: Geldt het negende gebod alleen voor de rechtspraak?

Antw. 286: Het negende gebod geldt niet alleen voor de rechtspraak, maar voor alle situaties om de waarheid lief te hebben en te spreken.

Vraag 287: Is de zgn. 'noodleugen' bij levensgevaar niet in strijd met het negende gebod?

Antw. 287: De zgn. 'noodleugen' bij levensgevaar is niet in strijd met het negende gebod, omdat anders een ander gebod van God wordt overtreden: *U zult niet doodslaan.*

Vraag 288: Wat is de kern van het negende gebod?

Antw.288: De kern van het negende gebod is: Heb Mij lief door de waarheid te spreken en geen leugens.

Vraag 289: Wat heeft Jezus met het negende gebod gedaan?

Antw. 289: Jezus heeft het negende gebod herhaald, verdiept en vervuld.

(Joh.14:6; Mt.26:59; Joh.18:37)

Vraag 290: Wat is het tiende gebod?

Antw.290: Het tiende gebod is: *U zult niet begeren het huis van uw naaste. U zult niet begeren de vrouw van uw naaste, noch zijn slaaf, noch zijn slavin, noch zijn rund, noch zijn ezel, noch iets wat van uw naaste is.*

(Ex.20:17; Deut.5:21)

Vraag 291: Wat betekent 'begeren' in het tiende gebod?

Antw.291: 'Begeren' in het tiende gebod betekent: een onbeheerst en zelfzuchtig verlangen dat tot een bron van kwade voornemens wordt en tot zondige daden leidt.

(1 Kon.21:1-4; Micha 2:2)

Vraag 292: Wat betekent 'huis' in het tiende gebod?

Antw.292: 'Huis' in het tiende gebod betekent de hele huishouding. Hiertoe behoren de vrouw, het personeel, de rund als trekdier en de ezel als lastdier.

Vraag 293: Waarom wordt het tiende gebod het diepste gebod genoemd?

Antw. 293: Het tiende gebod wordt het diepste gebod genoemd, omdat het gaat over de zonden van het hart als de bron van levensuitingen.

(Spreuk.4:23; Mt.15:19,20)

Vraag 294: Wat is de kern van het tiende gebod?

Antw.294: De kern van het tiende gebod is: Heb Mij lief door niet te begeren wat van je naaste is, maar door tevreden te zijn.

Vraag 295: Wat heeft Jezus met het tiende gebod gedaan?

Antw.295: Jezus heeft het tiende gebod herhaald, verdiept en vervuld.

(Mt.5:28; 15:19,20; 26:39)

Vraag 296: Wat is de samenvatting van de Tien Geboden?

Antw 296: De samenvatting van de Tien Geboden is: God liefhebben én de naaste liefhebben als uzelf.

(Mt.22:37-40)

Vraag 297: Wat is de vervulling van de Tien Geboden?

Antw.297: De vervulling van de Tien Geboden is liefde.

(Gal.5:14)

Vraag 298: Welke relatie is er tussen de Tien Geboden en het Koninkrijk van God?

Antw.298: Tussen de Tien Geboden en het Koninkrijk van God is er nauwe relatie, want God als de Koning van Israël heeft deze geboden aan Zijn volk Israël gegeven en Jezus als de Messias van Israël heeft in Zijn Bergrede (Mt.5-7) als 'de grondwet van het Koninkrijk van God' een aantal geboden herhaald en verdiept.

Vraag 299: Waarom behoren in het liefhebben van de HEERE Zijn geboden doen en bidden bij elkaar?

Antw. 299: In het liefhebben van de HEERE behoren Zijn geboden doen en bidden bij elkaar, omdat we bidden om de kracht van Zijn Heilige Geest voor het doen van Zijn geboden en bidden om vergeving voor het niet doen van Zijn geboden.

Vraag 300: Waarom is hier eerst het liefhebben van de HEERE door te bidden besproken en daarna het liefhebben van Hem door Zijn geboden te doen?

Antw. 300: Het liefhebben van de HEERE door te bidden is hier het eerst besproken, omdat bidden wijst op een vertrouwelijke relatie en omgang met Hem, waaruit het doen van Zijn geboden voortvloeit.

**De zegen van geloven in de HEERE, de God van Israël, van hopen op Hem en van Hem liefhebben is: vrede met God en vreugde in God, tot eer van Hem en tot zegen van velen.
(Rom.5:1; Rom.14:17)**

Gebed

*Dank U, HEERE, God van Israël, voor deze geboden.
Geef dat we ze doen uit liefde voor U en uit dankbaarheid
voor Uw verlossing, tot eer van U en tot zegen van velen,
amen.*

Om over na te denken en met elkaar te bespreken

1. Wat zegt de Bijbel nog meer over deze geboden?
2. Welke gedachten roepen deze geboden bij je op?
3. Heb je deze geboden lief? Hoe? Waarom?

*Want u bent tot vrijheid geroepen, broeders, alleen niet tot die vrijheid die aanleiding geeft aan het vlees; maar dien elkaar door de liefde. want de hele wet wordt in één woord vervuld, namelijk hierin: U zult uw naaste liefhebben als uzelf.
(Galaten 5:13,1)*

GEBED

Heere, God van Israël, Vader, Zoon en Heilige Geest, Die de trouwe Verbondsgod, de God van de hoop en de God van de liefde bent,

we danken U:

voor Uw openbaring door Uw Geest en Woord aan Uw volk Israël, in Jezus Christus, Uw Zoon, door de Bijbel en door de gaven van Uw Heilige Geest;

voor Uw beloften voor Uw schepping: hemel en aarde, voor Uw volk Israël en de volken, voor Christus' Gemeente en voor elke gelovige;

voor Uw gebed, Heere Jezus, dat U aan Uw leerlingen hebt geleerd;

voor Uw heilige geboden aan Uw volk Israël en aan Christus' Gemeente; en

voor Uw genade van de herontdekking van het werk van Uw Geest in vervulling, inwoning en toerusting met Zijn gaven, van de blijvende betekenis van Uw volk Israël in de heilsgeschiedenis en van de centrale betekenis van Uw Koninkrijk.

We bidden U:

om een verlicht verstand en een ontvankelijk hart om genoemde zegeningen te ontvangen, te begrijpen, er uit te leven, die door te geven en voor te leven;

om vergeving voor onze nalatigheid in dankbaarheid voor deze zegeningen, in het persoonlijk en gemeenschappelijk er mee bezig zijn en in het doorgeven ervan aan anderen; en

om bekering en vernieuwing door Uw Heilige Geest om deze zegeningen op hoge prijs te stellen, te begrijpen, er uit te leven, die door te geven en voor te leven aan anderen, tot eer van U, tot opbouw van Christus' Gemeente, tot zegen van Israël en de volken en tot de komst van Uw Koninkrijk op aarde;

in Jezus' Naam, door de kracht van Uw Heilige Geest, amen.

LEER ONS UIT GELOOF TE LEVEN

Leer ons uit geloof te leven,
Heer, ons hart aan U te geven,
rustend op geen ander woord
dan vanuit Uw Woord gehoord.
Leer ons steeds op U vertrouwen,
elke dag de weg te gaan
achter Jezus Christus aan.

Leer ons uit de hoop te leven,
met het hoofd omhoog geheven
uitziend naar de komst van Hem,
lettend op Zijn woord en stem.
Leer ons tegen zonden strijden
en aan U ons leven wijden
in gezin en maatschappij,
werk en kerk, getrouw als Hij.

Leer ons uit de liefde leven,
ons geheel aan U te geven.
Op de plaats waar U ons stelt,
wordt Uw lof door ons vermeld.
Leer ons trouw Uw Naam belijden,
mensen helpen in hun lijden.
Laat ons zo oprecht en rein
toonbeeld van Uw liefde zijn.

J. van Amstel

Uit *Weerklank*. Instemmen met het Woord in psalm en lied,
Zoetermeer, 2016, lied 451, 957,958 (melodie Psalm 86)

LITERATUUR

Over 'nieuwe dingen'; herontdekt in de Bijbel:

Over het werk van de Heilige Geest:

Boer, G., Graafland, C., *De Geest verlangt naar meer*. Over de vervulling met de Heilige Geest en Zijn gaven, Nunspeet, 2007.

Doornenbal, R.J.A., e.a., *Gaven voor de gemeente*. Over het werk en de gaven van de Heilige Geest, Zoetermeer, 2005.

Geuze, M.D., *De Zegen van Pinksteren*, Heerenveen, 1998.

Idem, *Profetie*. Onmisbaar voor de christelijke gemeente, Hoornaar, 2004.

Idem, *Vervul ons met Uw Geest*. Over de vervulling met de Heilige Geest en Zijn gaven, Nunspeet, 2017.

Paul, M.J., *Vergeving en genezing*. Ziekenzalving in de christelijke gemeente, Zoetermeer, 1997.

Vreugdenhil, G.C., *Geestelijke Strijd in de kracht van Jezus*, Heerenveen, 2017.

Over Israël:

Admirant, J. den, *Israël en Juda*, Hoogeveen, 2001, 2 delen.

Campen, M. van, Hertog, G.C. den, *Israël, volk, land en staat. Terugblik en perspectief*, Zoetermeer, 2005.

Ouweneel, W.J., *Het Israël van God*, Ontwerp van een Israëltheologie, Hoornaar, 2019.

Paul, M.J., 'De plaats van Israël in Gods heilshandelen', art. in Van Campen, M., *Theoloog tussen preekstoel en leerstoel*, Zoetermeer, 2015, 78-88.

Over het Koninkrijk van God:

Douma, J., *Want van U is het Koninkrijk*. 366 dagenboek, Kampen, 2010.

Morphew, D., *De grote Doorbraak*. Ontdek het Koninkrijk, Amersfoort, 2005.

Ouweneel, W.J., *Het verbond en het koninkrijk van God*. Ontwerp van een verbonds-, doop- en koninkrijksleer, Heerenveen, 2011.

Ridderbos, H., *De komst van het Koninkrijk*, Kampen, 1950.

(uit de overvloed aan literatuur. Zie verder de literatuuropgaven in de boeken)

Over 'oude dingen'; die blijvende betekenis hebben:

Zwanepol, K., e.a., *Belijdenisgeschriften van de Protestantse Kerk in Nederland*, Heerenveen, 2009.

Tanis-Baars, T., *Gewogen woorden*, Apeldoorn, 2014 (Belijdenisgeschriften van Westminster)

Calvijn, J., *Institutie*, vert. C.A. de Niet, Houten, 2009, 2 delen.

Brakel, W.à, *Redelijke Godsdienst*, Leiden, 1893, 2 delen.

Genderen, J. van, Velema, W.H., *Beknopte Gereformeerde Dogmatiek*, Kampen, 1992.

Brink, G. van den, Kooi, C. van der, *Christelijke dogmatiek*, Zoetermeer, 2012.

Grudem, W., *Systematic Theology*. An Introduction to Biblical Doctrine, Leicester/Grand Rapids, 1994.

Wentsel, B., *Dogmatiek*, Kampen, 1981-1998. 7 delen.

Enz.

.